

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 14. oktobra 1965
Leto XVII. — štev. 40. Cena 50 din

Soboška občina 1965

Letos občani naše občine sumirajo rezultate 20-letnega napornega dela. V tem preteklem obdobju je spremenjena podoba nekdaj izrazito zaoštale pokrajine ob levem bregu Mure. Sicer splošno veljavna slaba dediščina, ki jo je prevzela nova socialistična družba, je temeljito veljala tudi za razmere v naši občini. Izrazito področje kmetijske proizvodnje z osnovno značilnostjo razdrobljene kmečke posesti ni moglo predstavljati čvrste materialne osnove za hiter gospodarski in družbeni razvoj. Ostale panoge gospodarstva so bile slabo razvite, posebno pa ne moremo govoriti o pomembnejši industriji, ki je v tem času zaposloval nekaj sto delavcev.

Preteklo obdobje 20-tih let pa pomeni hiter napredok na gospodarstvu in družbenem področju. Gospodarska struktura se vztrajno iz leta v leto menjava, spreminja se tudi socialna struktura *prebivalstva občine. Vendar je tudi v tem času tempo rasti vse do leta 1956 razmeroma počasen.

V tem letu je udeležba kmetijske proizvodnje v skupno doseženem družbenem bruto proizvodu 60 odst., industrija pa je pri tem udeležena le z 25,2 odst. Družbeni sektor v kmetijstvu v doseženem družbenem bruto proizvodu pomeni le 7,1 odst., torej imamo že zelo močno prevladujočo zasebno kmetijsko proizvodnjo. Kako temeljiti gospodarski premiki so doseženi po letu 1956, lahko zaključimo po stanju in udeležbi teh dveh ključnih gospodarskih panog v družbenem bruto proizvodu letosnjega leta.

Janez Lanščak,
preds. Skupšč. obč. M. Sobota

Poravnalni sveti dobro delajo

Nadavni seji občin zborov radgonske skupščine so razpravljalni tudi o delu občinskega sodišča in sodnika za prekrške. Poročilo predsednika občinskega sodišča je zajemalo zlasti problematiko preživnin, delo poravnalnih svetov in ogrožanje javnega prometa.

Od 213 zadev, ki jih je obravnavalo sodišče je bilo 73 preživninskih. Najnižja preživnina je bila 3.000 do 12.000 dinarjev, kar je vsekakor malo. Za varnost v prometu je v občini še premalo storjenega, zato so odborniki predlagali, da v okviru delavske univerze pripravijo za občane

primerne predavanja o novem zakonu o prometu. Na področju radgonske občine dela v 8 poravnalnih svetih zelo požrtvovano 43 občanov. Letos so obravnavali 204 zadeve, večina kazenskega in premoženjskega značaja. Neřešenih je le 18 zadev, od teh pa kar 16 v sami Gornji Radgoni, kar pomeni, da bi morali predloge za poravnalni svet sprejemati tudi v sprejemni pisarni skupščine.

Pri sodniku za prekrške je bilo obravnavanih 1.738 zadev. Največ, in to v 968 primerih prekrškov, je bilo storjenih na področju prometa, kar dokazuje kako potrebna

bi bila za občane prometna vzgoja.

IKA

CETRTI VAGON POMOČI POMURJU

Minuli četrtek dopoldne je prispel na železniško postajo četrtek vagon pomoči za poplavljeno Pomurje. Darovan poštivo, oblike, obutev in štedilnice, kot tudi nekaj gradbenega materiala so prispevali občani ljubljanskih področij.

T. C.

T. C.

Radgonski praznik

vica in dolžnost, ki jim je ni nihče poklonil, ampak je del njih samih, njihovega vsakok

Ivan Kovač

dnevnega dela. Ob našem praznovanju kaže poudariti, da je v letih izgradnje prav ta zavest naših ljudi, njihova pravica in dolžnost. Pra-

trdnost in njihovo prepričanje v bodočnost omogočilo dosežene rezultate. Ta zavest se je ponovno izkazala sedaj, ko uspešno izvajamo gospodarsko reformo.

Mislim, da je v naši občini velika skrb naložena kolektivom iz kmetijstva (KK Gornja Radgona z njegovimi občinami in VG Kapela). Delovne organizacije, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo so dosegla primerne rezultate ne samo na svojih, ampak tudi na površinah privatnih proizvajalcev. Prepričanje, da je območje občine Gornja Radgona enoten kmetijski prostor, na katerem kaže organizirati specializirano sodobno kmetijsko proizvodnjo, zlasti ob najsmotnejši razpolovitosti številnih strokovnih kadrov in sredstev za proizvodnjo, nam bo v prihodnjih letih omogočila v tej dejavnosti še hitrejši in še bolj skladen razvoj.

Danes človek, ki živi ob

murski ravnini in na gornjoradgonskih gričih, ni več odmaknen od sveta, širša domovina mu ni tuja. K nam radi prihajajo domači in tujci gostje, mi jih pa z odprtim srcem sprejemamo v sodobno urejenih gostiščih.

Delovnim kolektivom s področja gostinstva in turizma, kakor tudi privatnim gostinskim delavcem, zlasti pa kolektivu dravilišča Slatina Radenci, želim še več delovnih zmag. Vedno krepitevja materialna osnova in socialistična zavest delovnih kolektivov nam omogoča skladnejši razvoj gospodarstva in družbenih služb. Solstvo je in naj bo tudi v bodoči skrb vseh občanov, političnih organizacij in zlasti še skrb občinske skupščine.

Prepričanje, da je območje občine Gornja Radgona enoten kmetijski prostor, na katerem kaže organizirati specializirano sodobno kmetijsko proizvodnjo, zlasti ob najsmotnejši razpolovitosti številnih strokovnih kadrov in sredstev za proizvodnjo, nam bo v prihodnjih letih omogočila v tej dejavnosti še hitrejši in še bolj skladen razvoj.

Zavest, da bi bila tudi v bodoči osnova vsem našim

prizadevanjem zavest, da sami upravljamo, želim, da bi bila na tej zavesti osnovna naša enotnost, želim, da bi vse družbeno-politične organizacije pri svojem delu imeli čimveč uspehov, da bi se sodelovanje med občinami Pomurja preko skupno organiziranih medobčinskih služb razvilo v še trdnejšo vez med ljudmi.

Cestitam vsem občanom občine Gornja Radgona k občinskemu prazniku, cestitam delovnim uspehom in želim da z enakim prizadevanjem ustvarjajo tudi v bodoči.

Ivan Kovač,
preds. Skup. obč. G. Radgona

Jože Vidič
SEKRETAR Obč. ZKS LENDAVA

Na zadnjih sejih občinskega komiteja ZKS Lendava so člani komiteja izvolili Jožeta Vidiča za novega sekretarja, namesto tragično preminulega Dragi Lugarica.

Jože Vidič, ki so mu člani komiteja zaupali to odgovorno dolžnost, je sin kmečkih staršev, rojen 24. februarja 1936 v Kamovcih. Že v rani mladosti ga je vojna vihra s starši odvedla v internacijo. 1942. leta so bili internirani v Šarvar na Madžarskem. Po vrtnitvi v domovino je začel obiskovati šolo, po končani šoli pa zaradi izredne aktivnosti v družbeno političnih organizacijah bil poslan v srednjo kmetijsko šolo v Rakičanu. Kot mlad kmetijski strokovnjak je služeval v kmetijski zadrugi »Brazda« Dobrovnik, kjer so mu zaupali mesto vodje delovne enote v Kobilju. Ves prosti čas je delal v družbenih organizacijah, posebno pa v SZDL. Zaradi izrednega posluha v delu z ljudmi in prizadevnosti v organizaciji, je bil leta 1962 izvoljen za sekretarja Obč. SZDL Lendava. Nenehna volja za izpopolnjevanje ga je v letu 1963 privedla na študij na Visoko politično šolo v Ljubljani, ki jo je v letosnjem letu izredno uspešno končal. Kot mlad družbeno politični delavec si je že v dosedanjem delu pridobil veliko zaupanje.

RADGONA

Te dni so v Radgoni pričeli z asfaltiranjem parkirnega prostora pred novim hotelom Grozd. Asfaltno prelevko bodo dali tudi na pločnik skozi vse mesto, na novo pa bodo delali in posuli z gramozom tudi dirkalno stezo na Tratah, ki so jo uničile letosnjene poplave.

-jm

SEJA MEDOBČINSKE KOMISIJE ZA NARODNOSTNA VPRASANJA

Občinski statuti v praksi

Občini Lendava in Murska Sobota imata v svojih statutih med ostalim tudi člene, ki gorovijo o pravicah in dolžnostih pripadnikov madžarske narodnosti. V občinah sta dvojezični območji, na katerih bi se naj v praksi preverjala s statutom postavljena načela.

Na zadnjih sejih medobčinske komisije za narodnostna vprašanja v Murski Soboti so člani komisije sklenili predlagati obema občinskim skupščinam naj naložita svojim statutarnim komisijam pregledi janskih razmer in eventualno dopolnil statutarnih določil. Dvojezičnost še vedno ni postala sestavni del poslovanja gospodarskih organizacij, čeprav bo tu uvajanje izredno težko, a bi lahko bilo že nekaj storjenega. Javni napisi, ki so prav tako določeni s statutom, tudi niso urejeni. Komisija meni, da bi bilo potrebno obvestiti ljudi na izdajanje osebnih legitimacij, pristojni forumi kot tudi posamezniki pa bi se morali ob tem zavzet za vpis originalnih madžarskih imen.

Vremenska napoved za čas od 14. do 24. oktobra.

Okrug 17. oktobra in nekako od 23. oktobra dalje suho oziroma lepo vreme. V ostalem pretežno oblačno s pogostimi padavinami in hladnejše.

Dr. V. M.

O RAZSTAVI „COSMOS“ PRI VIDMU OB ŠČAVNICI
kmetijskih strojev, avtomobilov in pralnih strojev — ZA VAS
(berite na 6. strani)

OD TEDNA DO TEDNA

SE VEDNO PRECEJ NEJASNOSTI V INDONEZIJI

Kaj je pravzaprav privelo do gibanja »30. september« v Indoneziji in do upora enega dela vojske, še svetovni javnosti ni znano. Vesti iz Indonezije so še vedno preskočite, da bi bilo možno ugotoviti, proti komu je bil naperjen upor kdo ga je organiziral in kakšen je bil namen. Po vseh radia Džakarta, ki je edini obveščalec, pa poteka sedaj v državi dokončen obračun z uporniki in čiščenje v armadi, poleg tega pa se prizadeva, da bi zajezili napade desničarskih strank na komunistično partijo, ki jo dolžijo, da je organizirala upor ali ga pa vsaj podpirala z željo da bi se poplastila oblasti in so zato tudi zahtevala, da se naj prepove njeno delovanje. Toda predsednik Sukarno ni podprt takih teženj in je hotel očitno preprečiti medsebojna obračunavanja in maščevanja. Očitno si Indonezija prizadeva, da bi ostal upor njena notranja zadeva in da ne bi posegel tudi na odnose z drugimi državami, saj bi sprejetje zahteve desničarskih strank vsekakor vplivalo na odnose predvsem s Kitajsko in tudi drugimi. Kakšni pa so resnični odnosi in pozicije posameznih političnih strank, pa iz poročil, ki pozivajo na enotnost ljudstva, na boj proti raznim prekupevcem, ki so poskrili blago, da sedaj v glavnem mestu primanjkuje živil, pa niti mogoče spoznati. Razen neposrednih upornikov v poročilih tudi niso omenjene politične osebnosti, ki bi morebiti upor vsaj po tistem podpirale. Vzporedno z akcijo čiščenja se bodo verjetno pojavljala tudi takia imena. Vojска se namreč ne strinja s Sukarnovim odklanjanjem obračunavanja, prav tako pa tudi ne močnejše politične organizacije, ki še nadalje zahtevajo maščevanje nad uporniki.

GOSPODARSKA REFORMA V SZ

Po plenumu Centralnega komiteja KP Sovjetske zvezde in zasedanju prezidija vrhovnega sovjeta se začnejo v sovjetskem gospodarstvu uveljavljati drugačna načela gospodarjenja in planiranja. Ti ukrepi so zelo pomembni in že sedaj vzbujajo izredno široko pozornost v vsem svetu. Njihov neposredni namen je v tem, da bi v podjetjih uvedli čimbolj smotrnog gospodarjenje ter omogočili čim večjemu številu podjetij tudi rentabilno poslovanje. Največja novost novega sistema je vsekakor v tem, da daje veliko vrednost dobičku, ki ga doslej niso poznali, v zvezi s tem pa tudi večjo samostojnost gospodarskih organizacij pri organizaciji dela, iskanju in odkrivanju notranjih rezerv ter uporabi dela dobička ki ostane podjetju. V skladu s temi samostojnostmi se spreminja tudi način planiranja in postaja čedalje bolj demokratični.

ITALIJA BO PRZNALA KITAJSKO?

Na letosnjem zasedanju generalne skupščine OZN je postalno jasno, da čedalje večje število držav spoznava, kako nesmiselno je, da je tako velika država kakor je Kitajska izven OZN oziroma da jo zastopa predstavnik Cangajške Formoze. Prvi temeljiti korak je napravila Francija s priznanjem Kitajske, v zadnjih dneh pa je slišati čedalje več tudi o podobnih namenih Italije. O tem so razpravljalni v torki in včeraj, ko je parlament analiziral zunanjopolitiko vlade premierja Alda Mora. Vse levičarske stranke in tudi vladna socialistična stranka so se zavezale za to, da naj Italija podpre sprejem Kitajske v OZN. V veliko zadrgo pa je spravil krščansko-demokratično stranko sam papež Pavel VI, ki se je v svojem govoru v OZN sicer posredno, pa vseeno dovolj jasno zavzel za sprejem Kitajske v OZN. Krščanski demokrati so doslej namreč zvesto posnemali stališče ZDA.

ALDO MORO BO OBISKAL JUGOSLAVIJO

Predsednik italijanske vlade Aldo Moro bo v kratkem obiskal Jugoslavijo, so pred kratkim objavile italijanske agencije. To sporočilo je že bilo dalj časa pričakovati, saj je bilo znano, da se predsednik Moro odpravlja na bližnje potovanje v Jugoslavijo. Izmenjava obiskov med obe državama se na splošno

ocenjuje kot normalna posledica čedalje tesnejših in prijateljskih stikov med obema državama. Ti stiki so se v zadnjih letih razširili skoraj na vsa področja političnega, gospodarskega in družbenega življenja. Značilno je, da imata Jugoslavija in Italija sklenjenih nad 160 različnih konvencij, pogodb in sporazumov, ki jih še nadalje razširjujeta na preostala še neucrejena vprašanja.

Italijanskega predsednika vlade je povabil na obisk že podpredsednik republike Aleksander Ranković, ko je bil na obisku v Italiji. Vendram premier zaradi političnega položaja v Italiji po parlamentarnih volitvah leta 1963 ni mogel obiskati Jugoslavijo.

NA PRVEM MESTU ZDA

Priči se je v naši zunanji trgovinski menjavi zgodilo, da so na prvem mestu Združene države Amerike. Doslej je bila naš najmočnejši trgovinski partner Italija, ki je zdrknal na drugo mesto, na tretjem je ZSSR, na četrtem pa ZR Nemčija. Jugoslovansko-ameriška trgovina je v prvih osmih mesecih leta izredno napredovala. Vrednost našega izvoza v ZDA se je povečala od 31,5 na 40 milijonov dolarjev. V tem času pa smo uvozili iz ZDA za 148 milijonov dolarjev, kar je z 35 več kot lani. Kljub početju pa je naš izvoz mnogo manjši od možnosti, ki jih nudi ameriški trg. V letosnjem letu so že nastopile nekatere spremembe v našem izvozu v ZDA. Razveseljivo je, da se je znatno povečal izvoz proizvodov elektroindustrie, bakrenih in aluminijastih proizvodov, obleke in obutve, mesnih konzerv in pohištva. Neznatno pa nazaduje izvoz lesne galerije, bombažnih tkanic in še nekaterih proizvodov. Znatno početje uvoza iz ZDA pa je v glavnem posledica večjih nakupov pšenice.

Naš izvoz v ZDA zlasti ovira pomanjkanja blaga, nadalje cene nekaterih proizvodov, ki za ameriške potrošnike ne bi bile sprejemljive, zato bi se bilo potrebno po meniju izvoznih podjetij preusmeriti v proizvodnjo blaga ki bi ga lahko v velikih količinah izvajali v ZDA.

VIETNAM VROČ ZA AMERIČANE

V zadnjih dneh so postala vietnamska bojišča čedalje bolj vroča za ameriške vojake, ki so začeli doslej najhujšo ofenzivo proti osvobodilnim enotam. Ameriška poročila navajajo izgube partizanskih enot, ob tem pa svoje izgube označujejo za »zmerne«. Toda očitno v zadnjih zasedah, v katere so zašle ameriške enote, izgube niso bile več zmerne, saj so partizani 40 km od Saigona, glavnega mesta, popolnoma uničili ameriški padalski odred. Poveljstvo ameriških sil v J. Vietnamu se je očitno odločilo, da bo stisnilo obroč okrog žarišča osvobodilne vojske in kot običajno vsa področja strahovito bombardiralo, nato pa z vojsko preiskalo. Toda vsa sumljiva področja so bila prazna. Ob teh spopadih pa ameriška vojska uporablja tudi strupene pline, ki jih spušča v vsa sumljiva področja.

Drugače pa na vietnamskem bojišču ni nič novega. Dnevno se nadaljujejo bombardiranja Severnega Vietnamca z metanjem propagandnih letakov ter spopadi med osvobodilnimi enotami in ameriško vojsko. V zadnjem času tudi ni bilo zaslediti nobenih novih pobud ne z ene in ne z druge strani.

Predsednik italijanske vlade je povabil na obisk že podpredsednik republike Aleksander Ranković, ko je bil na obisku v Italiji. Vendram premier zaradi političnega položaja po parlamentarnih volitvah leta 1963 ni mogel obiskati Jugoslavijo. Izmenjava obiskov med obe državama se na splošno

SOBOŠKA OBČINA PRAZNUJE — SOBOŠKA OBČINA PRAZNUJE — SOBOŠKA OBČINA PRAZNUJE — SOBOŠKA

V soboški občini včeraj, danes in jutri

NE SAMO MED POMURSKIMI, TEMVEČ MED VSEMI OBCINAMI V SLOVENIJI JE SOBOŠKA ENA NAJVEČJIH. OD BLIZU 64 TISOČ PREBIVALCEV IMA 8430 ZAPOSLENIH, KAR POMEMI, DA JE PODROČJE OBCINE SE VEDNO PRETEŽNO KMETIJSKO. TODA, ČE BI SI PRIKLIČALI V SPOMIN TISTE CASE, KO JE BILO STEVILO ZAPOSLENIH SE ZA POLOVICO MANJSE, KO JE BILO V SREDIŠCU OBCINE SE NA STOTINE STANOVANJ MANJ, KO JE BILO LE SE MALO MOTORNIH VOZIL NA NASIH VEGASTIH CESTAH, KO SO IMELA NASA DRUŽBENA KMETIJSKA POSESTVA IN ZADRUGE SE SKROMNO STEVILO MEHANIZACIJE, NE BI BILO TREBA POSCE PREVEČ DALEČ V PRETEKLOST: DESET LET BI BILO DOVOLJ.

Če bi vzel kot primerjavo največji industrijski obrat v občini t. j. tovarno konfekcije in perila »Mura«, ki je v zadnjih sedmih letih skoraj početverčno zvabila zaposlenih, se ne bi veliko zmootili, če bi to primerjavo razširili na vse večja industrijska in obrtna podjetja v občini, kajti poleg obrata težke konfekcije so zrasli novi objekti pri tovarni mesnih izdelkov, v tovarni mlečnega prahu, »Agromerkurju«, Agroservisu in še v vrsti drugih podjetij. Sobota je dobila svoj industrijski predel, ki se počasi, toda vztrajno razvija in izpoljuje ter tako znatno prispeva k večjemu narodnemu dohodku prebivalstva v občini.

SOBOTA — NAJBOLJ MOTORIZIRANO MESTO V SLOVENIJI

Ne samo po rasti industrijskih in drugih proizvodnih objektov, tudi drugače je Soboška najlepši dokaz sorazmerno hitrega razvoja. Mesto z nekaj nad 8 tisoč prebivalci dobiva vsako leto po približno 100 novih stanovanj, skoraj toliko novih gradenj pa lahko naštejemo vsako leto tudi po številnih drugih krajih občine. Danes je Sobota najbolj motorizirano mesto v Sloveniji, saj pride na vsakega četrtega prebivalca motororno vozilo. Sobota pred desetimi ali celo manj leti je bila mesto in vas hkrati. Sodobno urejeni trgovski lokalci, urejena cestna infrastruktura, vse to so novosti, ki jih Sobota izpred deset let ni poznala. Od lanskega leta dobiva mesto tudi prepotrebno kanalizacijo, za katero je bilo v lanskem letu porabilnih skupaj z modernizacijami cest 428 milijonov dinarjev.

1000 HEKTAROV ODKUPLJENE ZEMLJE

Med kmetijskimi delovnimi organizacijami v soboški občini zavzema najvidnejšo mesto kombinat »Pomurka« v Murski Soboti. Skupno potrošijo kmetijske delovne organizacije za svojo nadaljnjo izgradnjo letno okrog 1 milijard dinarjev, v letih od 1961 pa so te delovne organizacije odkupile blizu 1 tisoč hektar-

rov zemlje ter s tem povečale možnosti za intenzivno obdelavo na večjih kompleksih. Skupno imajo vse kmetijske delovne organizacije letos že blizu 6 tisoč stojšč na govejo živino, kar pomeni močan vir surovin za domačo predelovalno industrijo, čeprav ta še ne more delati s polno kapaciteto zaradi premajhnega staleža živine. Na približno 10 tisoč hektarih zemlje v zasebnih lasti so vpeljani kooperativni odnosi, ki se ugodno odražajo predvsem v povečani kmetijski proizvodnji, med pomembne panoge te proizvodnje pa spada vsekakor živinoreja, ki je omogočila, da je v lanskem letu kombinat »Pomurka« kot najmočnejši izvoznik v občini prodal na

tujih tržiščih za 2 milijona 130 tisoč dolarjev svojih izdelkov. Hribotivi predel občine se zadnja leta vse bolj uveljavlja tudi v sadjarstvu. Da je dosežen velik napredok v razvoju kmetijstva kaže podatek o porabi umetnih gnojil: pred desetimi leti je znala potrošnja teh le nekaj sto ton letno, v lanskem letu pa so porabili kmetijski proizvajalci v obeh sektorjih lastništva že nič manj kot 8950 ton raznih umetnih gnojil. Boljša obdelava zemlje je omogočila, da se je število pitane goveje živine povečalo v zadnjih štirih letih za blizu 3000 glav, pri praščih pa celo za 8000.

PO LEPSIH CESTAH VEDNO VEC TURISTOV

Odkar je bil speljan po severni magistrali asfaltni trak, ki je odprl pot sodobnemu motoriziranemu turizmu, prihaja v soboško občino vsako leto po 10 odst. več domačih in tujih turistov. Z nadaljnjo modernizacijo naših cest se bo dotok turistov iz leta v leto večal. Poleg cest pa bodo razvoju turizma služile tudi dobrje organizirane turistične postojanke. Prve izkušnje v

tem pogledu so nakazale nadaljnjo smer turizma v soboški občini. Danes lahko trdim, da še zdalec nismo izkoristili vseh možnosti kako domačemu ali tujemu turistu približati pokrajino in ljudi. Kako skromni so začetki turizma v soboški občini povedo naslednje številke: lani je obiskalo ta del Slovenije 8 tisoč domačih in blizu 2 tisoč inozemskih gostov, toda le dve leti prej smo se morali zadovoljiti s 6400 domačimi in nekaj manj kot tisoč tujimi turisti.

Ob takem bežnem pregledu in primerjavah lahko ugotavljamo, da se tudi soboška občina uspešno vključuje v prizadevanja naše družbenih skupnosti. Dvajsetletni razvoj na vseh toriščih nam prepričljivo dokazuje, da se tudi soboška občina razvija in tako omogoča svojim prebivalcem boljše delovne in živiljenjske pogoje. Se takoreč včeraj idilična kmečka pokrajina, desetletja nespremenjena iz dneva v dan živahnejše utripa vse od Tromejnika do vasic ob Muri. Toda jutri in pojutrišnjem želimo doseči še več, kot nam je prinesel dvajsetletni razvoj.

RADGONSKA OBČINA PRAZNUJE — RADGONSKA OBČINA PRAZNUJE — RADGON

Prizadevanja občanov niso brez uspehov

Radgonska občina s svojimi nekaj manj kot 20 tisoč prebivalci praznuje te dni ob činski praznik. V kraju po vsej občini od Cmureka čez Apaško dolino, slikovite radgonske in Kapelske gorice, po vaseh ob Ščavnici in Muri je prizadevost občanov ostvarila dela, ki kažejo, da v preteklih dvajsetih letih tudi v tem delu naše domovine niso stali križemrok.

Predvsem v zadnjih desetih letih je doseglj radgonska občina viden napredok, saj je v tem obdobju povečal narodni dohodek na prebivalca kar za 4-krat. Tudi osebna potrošnja je doseglj v zadnjih desetih letih letno 10 odstotno povečanje.

V radgonski občini je bilo zaposlenih 1.55. 2.200 ljudi. Letos so dosegli število 3.400 zaposlenih. Za desetletno obdobje lep uspeh v sicer manj razviti občini. K večji zaplosni prebivalstva je pripravljeno predvsem to, da so gospodarske organizacije v občini razširjale svoje obrate, večale pa tudi proizvodnjo. Skupne naložbe v gospodarstvu cenijo na 5,3 milijarde dinarjev, za negospodarske dejavnosti pa je bilo potrošenih 1,5 milijarde dinarjev investicij. In kaj vse je nastalo novega v teh nekaj letih? Slatinski obrat v Borčevi, sodobna peč in sušilnica v radgonski opekarji, proiz-

vodna hala pri Elradu, kmetijski objekti v Lutvercih, Stogovcih, Zihlavji, farmi bekonov v Podgradu, moderna vinska klet na Kapeli, obrat za proizvodnjo penečih vin v Radgoni, prekusili center za uporabo električne energije v kmetijstvu pri Vidmu, poslovna stanovanjska stavba samostopstrežne trgovine v Radgoni, delavnica Avtoremonta, zdraviliški dom, olimpijski bazen in kavarna v Radencih, hotel v Radgoni in še bi lahko naštevali manjše objekte. V zadnjih desetih letih se je Radgona povezala z asfaltno cesto proti Zahodu in vzhodu. Lani je bil asfaltiran tudi odcep s te glavne prometne žile proti Apačam. Letos pa so priceli občani radgonske občine graditi v Radgoni nov zdravstveni dom, na Kapeli solo in pri Vidmu vodovod.

300 NOVIH STANOVANJ

Radgona kot središče občine kaže iz leta v leto lepše lice. Med starimi meščanskimi hišami so se pričele pojavljati strehe večnadstropnih stanovanjskih blokov. Čez 300 stanovanj so zgradili v zadnjih desetih letih in to ne samo v Radgoni. Mesto ob Muri ni danes živahno samo zato, ker leži ob vedno bolj prometni Severni magistrili, temveč tudi zato, ker je v kraju pomembni mednarodni prehod v sosednjo Avstrijo od koder prihaja iz leta v leto več inozemskih turistov. Da je tako, govorijo številke: pred desetimi leti so zabeležili v radgonski občini 28.700 nočitev, lani 70.400. Velik delež pri tem nosijo inozemski turisti, čeprav se je povečalo tudi število domačih gostov. Preteklo desetletje bi zato lahko označili tudi kot obdobje prizadevanj, kako ta severna del Slovenije vključiti v sodobni turizem. Radenci postajajo iz leta v leto bolj znani po svojih dobro organiziranih prireditvah, ki privab-

ljajo goste od daleč in ob blizu. Prijetno Negovsko jezerce je izletniška točka kamor zahaja vedno več ljudi.

Še pred desetletji je bila radgonska občina izključno kmetijsko-vinogradniško področje. Stara opekarna in slatinski vrelci so bili edini omembe vredni obrati, ki pa niso mogli dati kruha številnim družinam predvsem obširnega gričevnatega predela, kjer sta vladala beda in nemalokrat glad. Dvajset, še bolj pa deset let je premalo, da bi lahko populoma odstranili to neveselo zapuščino, zato ima radgonska občina še danes velike težave pri urejanju socialnih problemov, ki so vedno večji kot pa

V okviru praznovanja občinskega praznika je v torek gostovalo v Murski Soboti amatersko gledališče Slava Klavora iz Maribora s tragi-komedijo »Talec« irskega pisatelja Brendana Behana. Delo je režiral Slavko Karlin, z njem pa je gledališče želo izredno velika priznanja, saj je zastopalo Slovenijo na zveznem festivalu amaterskih drušev, ki je bil na Hvaru ter tam dobitlo najvišje priznanje. Delo je zelo svojstveno in brez ustaljenih dramskih načel ter mešanica tragičnih in komičnih situacij. V njem pisanec z neprikrito ironijo prikazuje boj irskega ljudstva za osamosvojitev, boj, ki je poln legendarnih zgodb, izrednega patriotizma, v resnicu pa poln preživelosti.

Upororitev v Murski Soboti si je ogledalo mnogo gledalcev, ki so tudi živo spremljali dogajanje na održi.

KANČEVSKI PIONIRJI PRISPEVALI POMOC

V ponedeljek so na občinski odbor Rdečega križa v M. Soboti poslali kančevski pionirji šolske zvezke, svinčnike in nekaj denarja, ki so ga sami zbrali za svoje tovariša na poplavljene področje Pomurja. Lepa gesta kančevskih pionirjev naj bi bila začetek akcij po pomurskih šolah, saj so njihovi tovariši na poplavljene področje vsake pošiljke potrebnih in veseli. Prispevek kančevskih pionirjev je bil odposlan na osnovno šolo v Bakovce.

Ekipa Partizana M. Sloboda pomurski prvak v košarki za l. 1965

NA ATLETSKEM TEKMOVANJU SREDNJEŠOLCEV

Na prvem mestu : množičnost

Nedeljskega atletskega tekmovanja za pokal CK ŽMS se je udeležilo kar 135 mladih atletov in atletinj iz pomurskih srednjih šol, tekmovanje pa je izvedel Atletski klub Pomurje.

Kakor atletsko tekmovanje prejšnjo nedeljo, je uspelo tudi tekmovanje srednjih šol v nedeljo, 10. oktobra. Na prvem mestu velja omeniti zares množičnost na tekmovanju, pa tudi rezultati so povprečno dobri. Tekmovalce so ekipi: SSD Enotnost M. Sloboda, ekonomska srednja šola, srednja šola za telesno vzgojo, srednja kmetijska šola, šolska zdravstvena delavcev, šolski center za blagovni prostor in gimnazija Ljutomer.

Na tekmovanju so bili določeni naslednji rezultati:

Dva osnovna problema v šolstvu: nagrajevanje in idejnost pouka

Občinski komite ZKS v Murski Soboti je v torek pooldne na svoji redni seji obravnaval nekatere probleme na področju šolstva ter o vlogi komunistov v našem učno-vzgojnem procesu.

V 21 osnovnih šolah z 29 podružničnimi šolami v slovenski občini je v 308 oddelkih 9460 šoloobveznih otrok. Po sistemizaciji bi moralno povečevati 199 učiteljev in 173 predmetnih učiteljev. V praksi pa je tako, da poučuje 300 učiteljev in le 18 predmetnih učiteljev. Da se stanje ne izboljšuje v prid predmetnim učiteljem je na mnogih šolah krivda v tem, ker raje sprejmejo učitelja za razrednega pouka kot pa predmetnega učitelja, češ, učitelj je bolj »uporabljiv«, za predmetnega učitelja pa predvsem na manjših šolah ni dovolj oddelkov, da bi bil polno zaposlen. Vendar – kot so ugotovljali tudi na seji komiteja – izhaja tak odnos do predmetnih učiteljev tudi zaradi odpora do višje kvalificiranega kadra. O kadrovski politiki v šolstvu na sploh, je bila ponovno ponovljena stara ugotovitev, da se v šolstvu rekrutira kader, ki prečesto prihaja iz konzervativne šole, kar ima za posameznega prosvetnega delavca težko izmerljiva. Ven dar so posamezni kriteriji, ki ne bi smeli delati preglavici, na pr. prizadevnost pri pouku, disciplina itd.

Prosvetni delavci so v razpravi poudarjali, da vnaša malo doje med prosvetni kader tudi stalno eksperimentiranje v šolstvu. Kritično so ocenili odnos do 48. člena zakona o osnovni šoli, ki predvideva, da mora otrok, ki ni uspešno končal 8 razredov osnovne šole in do 1. sept. ni izpolnil 15 let, obiskovati šolo še deveto leto.

V razpravi so navajali vrsto napak in nepravilnosti, ki jih tivnost komunistov na šolah pri razreševanju šolskih problemov nasploh in kakšni rezultati so bili doslej doseženi v pogledu nagrajevanja prosvetnega kadra. V pogledu nagrajevanja prevladuje na naših šolah še vedno prepričanje, da merjenje učinka pri prosvetnem kadru »ruši mir v kolektivu. Res je, da ni mogoče mehanično prenašati metod nagrajevanja iz gospodarstva v šolstvo. Učnovzgojni proces je dolg in prizadevnost posameznega prosvetnega delavca je težko izmerljiva. Vendar so posamezni kriteriji, ki ne bi smeli delati preglavici, na pr. prizadevnost pri pouku, disciplina itd.

Prosvetni delavci so v razpravi poudarjali, da vnaša malo doje med prosvetni kader tudi stalno eksperimentiranje v šolstvu. Kritično so ocenili odnos do 48. člena zakona o osnovni šoli, ki predvideva, da mora otrok, ki ni uspešno končal 8 razredov osnovne šole in do 1. sept. ni izpolnil 15 let, obiskovati šolo še deveto leto.

V razpravi so navajali vrsto napak in nepravilnosti, ki jih

je moč zaslediti po naših šolah. Tako na pr. dobivajo učitelji v Fokovcih dodatek za dvojezičnost neglede na to ali poučujejo in ali obvladajo oboje jezikov. Nekateri upravitelji vse premalo nadzirajo pouk mladih učiteljev, nekateri tajniki na šolah prejemajo večje osebne prejemke kot prosvetni delavci in podobno.

ZAPOSLOVANJE DELAVEV V LJUTOMERSKI OBČINI:

Premalo odpuščenih v administraciji

O gibanju zaposlenih in problemih, ki so nastali z novo gospodarsko reformo, so gospodarske organizacije, ustanove in zavodi v ljutomerski občini odpravili skupno 38 ljudi. Od navedenih odpuščenih delavcev je uspelo Zavodu zaposlitи v gospodarskih organizacijah v občini 17 ljudi. Zavod zaradi sedanje situacije posreduje zaposlitev odpuščenim delavcem v tujini in sicer v Avstriji, predvsem v kovinski, tekstilni in gradbeni industriji.

Zavod je iskal s pomočjo občinske skupščine ter občinskih političnih forumov zaposlitev navedenim že odpuščenim delavcem. S sodelovanjem

njem občinske skupščine in prizadetih gospodarskih organizacij, jim je uspelo, da so za predvidene odpuščene delavce in uslužbence pri občinski skupščini in podjetju Tehnostroj Ljutomer našli možnosti za zaposlitev 13 delavcem in uslužbencem.

Pri podjetju Tehnostroj je bilo ugotovljeno, da podjetje mora zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala ter zaradi zmanjšanja naročil ukiniti 16 delovnih mest. To so predvsem uslužbenci, ki so bili v upravnem službo sprejeti iz proizvodnje. Pri podjetju so tako ostali samo štirje uslužbenci, ki jih bodo v doglednem času odustigli.

Skupščina občine Ljutomer je od sistematisiranih 76 delovnih mest ukinila 15. Znotraj občinske uprave so od 15 ukinjenih mest sistematisirani na novo 9 mest ter s tem rešili zaposlitev devetim uslužbencem.

VZK Ljutomer je s 1. septembrom odpovedal delovno razmerje pri obratu gozdarstvo v Ljutomeru 6 delavcem, ki jim bo delovno razmerje prenehalo 30. novembra. Pri istem obračtu predvidevajo do konca decembra odpovedati delovno razmerje še desetim delavcem. Vzrok za odpuščanje delavcev je pomanjkanje surovin in zmanjšanje naročil.

Razen navedenih odpuščenih delavcev in uslužbencov, bodo gospodarske organizacije odpustile 136 sezonskih delavcev.

Vsi navedeni primeri, ki izhajajo iz dosedanjih ukrepov v odnosu na trenutno stanje v gospodarstvu, so iz ekonomskega vidika samo trenutno rešljivi, če upoštevamo, kot trdijo na Zavodu, da so z ugotovljenim viškom delovne sile v posameznih gospodarskih organizacijah in ustanovah, uspeli s preusmeritvijo odvisev delovne sile v gospodarske organizacije in ustavne ali z uvedbo novih delovnih mest rešiti ta problem le začasno. P. P.

V septembru 71 prometnih nesreč

Pretekli teden je bilo v M. Soboti posvetovanje s tajniki komisij za varnost prometa pomurskih občin, na katerem so razpravljali o dosedanjem delu ter o poteku zadnje akcije »Pešec in kolesar v prometu«. Ugotovili so, da se komisije, razen v Lendavi, svoje delo zadovoljivo opravile, čeprav ni bilo načrtnega dela. Ugotovljali so, da so udeleženci prometnih nesreč v številnih primerih šoloobvezni otroki in da so šole doslej vse premalo storile, da bi se njihovo število zmanjšalo. Nekatere šole še sploh niso pričele pouka prometne vzgoje, čeprav so prejeli okrožnice Republike Slovenije, ki jih imajo načrtne in delne signalizacije prišle do več hudih prometnih nesreč. Tako je na primer v Murski Soboti prišlo do več prometnih nesreč, ker niso povsed urejeni prehodi za pešce. Poseben problem predstavljajo kolesarji, ki so zaposleni v večjih podjetjih.

Poudarili so, da bi morali o prometni vzgoji razpravljati tudi v delovnih organizacijah, na množičnih sestankih, zborih volilcev itd., kajti za prometno varnost je odgovorna vsa družba, ne samo organi varnosti.

V mesecu septembru je bilo v Pomurju po zbranih podatkih organov za notranje zadeve, skupno 71 prometnih nesreč, od tega 5 smrtnih, 20 hudih prometnih nesreč in 24 lažljih. Vzroki prometnih nesreč: vinjenost v 16, neupoštevanje prometnih predpisov v 14, slabost cestnih znakov v 9, izsiljanje prednosti v 16, tehnična nesposobnost vozila v 7 primerih itd. Udeleženci v prometnih nesrečah so bili: avtobusi 1, tovorni avtomobili 5, traktorji 3, osebni avtomobili 29, motorna kolesa 13, mopedi 18, kolesarji 18, pešci 12 in vprege 3. Skupna materialna škoda znaša 5 milijonov 852 tisoč dinarjev.

Največ prometnih nesreč je bilo v občini Murska Soba v sicer 45, materialna škoda znaša 3.197.000 dinarjev. V občini Radgona je bilo 11 prometnih nesreč z 1.125.000 dinarjem materialne škode, v občini Ljutomer 9 prometnih nesreč s 545.000 dinarjem škode in v občini Lendava 6 prometnih nesreč z 985.000 dinarjem materialne škode. Najpogostejši vzroki prometnih nesreč so: nepravilna in vzponedna vožnja, vožnja brez luči in počitki v zavor pri kolesarjih, tehnična nesposobnost vozila pri mopedih in poklicnih vozilih, medtem ko se vinjenost najpogosteji vzrok prometnih nesreč pri voznikih-amaterjih.

V mesecu septembru je bilo v Pomurju po zbranih podatkih organov za notranje zadeve, skupno 71 prometnih nesreč, od tega 5 smrtnih, 20 hudih prometnih nesreč in 24 lažljih. Vzroki prometnih nesreč: vinjenost v 16, neupoštevanje prometnih predpisov v 14, slabost cestnih znakov v 9, izsiljanje prednosti v 16, tehnična nesposobnost vozila pri mopedih in poklicnih vozilih, medtem ko se vinjenost najpogosteji vzrok prometnih nesreč pri voznikih-amaterjih.

Domače delo naših učencev

Na roditeljskih sestankih pogosto razpravljamo o domačem delu učencev, vendar je prav, da zdaj, ko je minil brezskrbni čas počitnic in ko se učilnice spet polnijo z učenci, se mlađino, o njem ponovno spregovorimo. Da nam bo vsem jasno, želimo naglasiti, da učitelji smatrajo domače delo za tisto dejavnost, s katero otrok nadaljuje ali pa se pripravlja za delo v šoli. V tem pa je otrokovo delo različno: učenci se morajo učiti iz učbenikov ali pa iz zvezkov, v katerih imajo zapise, izdelovati morajo pismene vaje in reševati račne naloge. Nekateri misljijo, da se mora učenec obvezno naučiti pri pouku. Res je, da mora učitelj glavne učne smorte dosegči z učenci že v šoli, kljub temu da je osnovna šola ne more in ne sme povsem odreči domačemu delu. Nujno je, da se ponavljajanje deloma prenese na dom, ker ga učitelj zaradi malo odmerjenega časa ne zmora temeljito opraviti v šoli. Še močnejši vzrok pa je vzgojni razlog: učenci se morajo navajati na samostojno delo.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Staršem je naložena skrb več, da pa je: preskrbeti morajo otroku primeren miren delovni kotiček, določiti mu čas, ko bo izvrševal domače delo.

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz. starše).

Starši naj dosledno vzbajajo svojega šolarčka, da bo dan na dnevni opravljaj svoje šolske dolžnosti v dogovorenem času in prizadeno.

Učenci morajo natanko vedeti, kaj in kako morajo delati. Enako velja za družino (oz.

Neenakopravni šolar v »ubogik občini

V celotni Sloveniji imamo enak učni načrt in pred njim so vse šolske skupnosti enako odgovorne. Toda v občini Ljubljana-Center pride na učenca ca 150 tisoč dinarjev, v radgonski pa samo 60 tisoč. Zakaj torej nima otrok v radgonski občini enakih možnosti, da se izobraziti?

Solstvo v murskosoboški in radgonski občini je imelo na prvi pogled »srečo«; tudi po reformi so mu ostala denarna sredstva, ki so mu jih zagotovili proračuni. Kar blagodenjen občutek, da vsaj izobraževanje in vzgoja otrok ni doživel usodnega »posega«, kot se je to sicer zgodilo marsikateri ustanovi ali podjetju pri nas.

Toda v resnici je tudi solstvo prizadeto, najprej v materialnem pogledu, zaradi tega pa tudi, kar se tiče njegevega poslanstva. Četudi bo torej neka šola dobila že ranje zagotovljena sredstva, bodo ta danes vendarle odtehtala manj, kot bi odtehtala pred reformo, ker pač zdaj za isti denar dobimo manj. Zato je vprašanje, ali bodo šole lahko razkazale enake in enako intenzivne dejavnosti kot doslej.

Problemi se od šole do šole ponavljajo. Toda tudi naporji šolskih kolektivov, najti najboljšo pot iz trenutnega položaja, so si enaki. Povsod prevladuje načelo, da kvaliteta in obseg pouka ne sme trpeti. To načelo pa zlasti zdaj ob reformi zahteva posebno velike žrtve. Predvsem se osebni dohodki kljub povečanju življenjskim stroškom niso mnogo spremenili. Na rad-

gonski osnovni šoli dobiva na primer učitelj po dvajsetih letih pedagoškega dela le 54 tisoč dinarjev. Na Cankovi so osebni dohodki ostali na istem, v Ročašovcih so jih pa komaj za spoznanje zvišali. Da ni nikjer, kar se nagrajevanja tiče, ugodnejših rešitev, morda že dokaj zgovorno priča o težavnem položaju šol.

Priznati je treba, da si šolski kolektivi povsod resno prizadevajo, da se v njihovih ustanovah nikjer ne zmanjšajo dejavnosti, ki jih družba od njih pričakuje. To jim je tudi uspelo. Z združevanjem delovnih mest so našli nekaj notranjih rezerv, nekaj pa upajo prihraniti tudi z zelo previdnim zvišanjem osebnih prejemkov. Solstvo je z odpravo nekaterih predpisov ostalo sicer skoraj dvanajst odstotkov denarja več, toda ta poseben priliv je šel za nagrajevanje novih učnih moči, tako da na osebne prejemke ni mogel vplivati.

Radgonska šola bo zdaj potrila največji del sredstev za osnovne materialne izdatke. Samo premoga recimo porabi 20 ton. In kaj tedaj ostane za potrebe, ki se pojavljajo

pri vzgojno izobraževalnem delu šol, ko pa so takoj stroški tako veliki? Kako naj nabavljajo učne pomočke, kako naj uvajajo sodobne metode pouka, ko pa je vse to treba takoj vlagati še dodatna sredstva? Taki dodatnih sredstev pa ni.

Izhod iz težkega položaja bo za izobraževalni sistem pri nas končno vendarle treba najti. Morda se bo resnično kaj začelo z novim zakonom o šolstvu, ki obeta drugačen način financiranja. Morda tedaj šole ne bodo obvezno revne, če so revne tudi njihove občine, kot to velja še zdaj.

Drago Grah

S POSVETOVANJA O DRUŽBENIH CENTRIH

Potrebna večja zavzetost organizacij

Pred leti so v mnogih krajih začeli graditi domove za krajevne potrebe. Ti domovi s svojimi večjimi ali manjšimi dvoranami naj bi postali nekako zbirališče ljudi ter tudi središče družbenega in kulturnega dogajanja v krajih. Krajevne organizacije so kupile tudi televizorje ter tudi drugače opremile prostore. Kakšno pa je življenje v teh domovih?

O tem so se v ponedeljek posvetovali predstavniki kulturnih organizacij, SZDL in mladine vseh štirih občin. Ugotavljalci so predvsem, da je bilo v začetku v krajevnih domovih zelo živahno, toda polagoma, ko se je na vseh pojavilo več televizorjev, so se gledalci rajoži zbirali pri svojih znancih. Ljudje so začeli

pogrešati prijetno domačnost, ker tudi primanjkujejo ljudi, ki bi bili sposobni organizirati in voditi klubsko življenje. Opoža se namreč, da je mnogo tistih, ki so se udeležili raznih seminarjev, odšlo drugam ali pa se popolnoma posvetilo le poklicnemu delu. Poleti pa zlasti na vseh popolnoma zamre klubsko življenje, ker ljudje odhajajo na sezonska dela pa tudi na domačih gospodarskih ga je dovolj.

Tudi v mestih se klubsko življenje bolj počasi razvija. Od štirih pomurskih središč imata le dve urejene prostore za klubsko življenje in sicer Murska Sobota in Ljutomer. Toda tudi ta dva kluba še nista postala takšno središče, v katerem bi se ljudje res zbirali, čeprav je bilo v njunem okviru vrsta različnih prireditvev. Na posvetovanju so ugotavljalci, da bi morale pri razvijanju klubskega življenja so-

delovati vse politične in tudi kulturne organizacije. Politične bi naj prinesle težišče delovanja od klasičnih sestankov na različne debatne večere, kulturne pa skrbete za prijetno in tudi zabavno življenje z raznimi prireditvami. Za te namene pa bi se naj priredili tudi seminarji in tako vzgojili ljudje, ki bi bili sposobni voditi taka družbenia središča.

Mladina na Bistrici

Mladina iz Bistric, včlanjena v aktiv je opravila redno letno konferenco. Mladinci in predstavniki krajevih organizacij SZDL so razpravljali o svojem delu, o gospodarski reformi. Mladinci so zahtevali, da naj bi se reforma utvrdila tudi v delu organizacij in društva, zakaj kot so izjavili, doslej ni bilo v redu sodelovanje mladih in drugih organizacij. Mladi iz Bistric so se zavzeli za to, da bi v druge organizacije in društva, posebno pa v odbore, prispevali tudi

predstavniki mladih. Konferenca je bila izredno dobro pripravljena in kaže na to, da so bistroški mladinci in mladinci izredno aktivni.

NA POLAH STUDIOVNE NIZICE

STUDIJSKA KNJIZNICA V MURSKI SOBOTI, Grajska 2, odkupuje prekmurske tiske, kot na primer: **RDECE NOVINE** iz leta 1919 od štev. 13 do štev. 29; **NOVINE** iz 1913 do 1922, sami kompletni letniki; **MARIJIN LIST** 1940 in drugo.

Če ga »Svoboda« že ima in če lahko učenec enako uspešno preživi kako popoldansko uro v prostorih »Svobode« namesto v šoli. Tudi ni rečeno, da učencu zadostuje umetnostna zgodovina, kolikor je je deležen pri pouku v šoli. Likovna sekacija pri »Svobodi« si prizadeva pripraviti ciklus dobrih predavanj ob primerih tehničnih sredstev (barvni diapositivi). Ali ne bi bilo mogoče koordinirati prizadevanja te sekცje z interesom, recimo, gimnazije?

Ni dvoma, da je možnosti za pravlačne oblike dela z mladino dovolj. Treba je le, da se kulturne ustanove, kar jih imamo, povežejo med seboj in skupno poiščijo najprimernejšo pot. Vse te ustanove vlagajo družba lepa sredstva in čeprav jih te ustanove smotreno uporabljajo, bi bilo mož z istimi sredstvi doseči še večji uspeh. Potrebna je le sinhronizacija prizadevanj in združitev možnosti. Lahko, da bi »Svoboda« imela pri tem ključni položaj. Toda v bistvu ni važno, kdo je na tem mestu. Neizpodobitno pa je, da nekdo mora biti.

Drago Grah

LJUTOMER

Obrtno podjetje »Tapetništvo« Ljutomer, ki zaposluje komaj 8 oseb, vidno napreduje. Ta dejavnost se v Ljutomeru razvija že preko 11 let. Letos so se osamosvojili in organizirali lastno podjetje: izdelujejo kavče, fotelje, divane, posteljne vlažke, okenske zavese. Plan 25 milijonov dinarjev bodo mončno presegli.

Težave ima podjetje z obratnimi krediti kar zmanjšuje proizvodnjo. Lastnih sredstev nimajo. V prihodnje bodo uredili delovne prostore v Kolodvorski cesti pri ljutomerski železniški postaji.

LEDAVA

V nedeljo sta se v Lendavi v oviru pomurske rokometne lige srečali moštvu iz Beliščice in Lendave. Po izredno razburljivi tekmi so domačini dosegli uspeh. Rezultat tekme je bil 16:15. Nekaj nad 100 gledalcev je bilo zadovoljno s prikazano igro obeh moštev.

Dve obletnici

V Soboti stoji spomenik »postavljen v čast prekmurskih knjižnikov, skromni, pa vendar dobitni prekmurski kulturi, tistim redkim ljudem, ki niso utonili v tujem, močnejšem narodu, a prav tako v čast prekmurskemu ljudstvu, ki v tisočih letih ni umrl, ta spomenik ni bil niti nikdar odprt, niti blagoslovjen.« (Miško Kranjec, Spomenik, 1940) in tudi dan se pozablja ob vsakoletnem slovenskem kulturnem prazniku. Najbrž je poslednji venec nanj oficijelno položil pred 25 leti (28. septembra 1940) dr. Makso Snuderl, tedanji predsednik Mariborskega umetniškega kluba; on je tudi neoficielno odkril ob nezasvetjeni poti, ob močnem dežju, malo pred začetkom Večera slovenske besede v Soboti. Med drugim je tedaj dejal: »Slovenski književniki, ki ste jih postavili spomenik, so varovali slovensko besedo, ustvarjalo silo naroda, samobitnost enega najdragocenijih delov slovenske domovine in zdaj, ko Makso Snuderl proslavlja svoj 70-letni rojstni dan, bi želel, da se spet sreča s to pokrajino. Njegovo prvo srečanje z njo se mu je kot mlademu odvetniš-

kemu pripravniku, nekdanemu aktivnemu prepodobovcu in Majstrovemu borcu močno zarezalo v spomin: sodni proces, morda prej larkardija, proti skupini, ki je po Prekmurju ustvarjala razpoloženje, da bi priprala mednarodno razmetljivo komisijo, da ta svetni slovenski in zato mora potegniti mejo na Muri. Dve obletnici dve postaji: pogled nazaj je bogat, mislim tako pot, ki jo je prehodil književnik, pravnik, partizan, član AVNOJ in SNOS, dolgoletni predsednik zakonodajnega odbora, profesor ustavnega prava, a predvsem in vedno človek Makso Snuderl, in razvoj, ki ga je dosegla pokrajina, kjer je odkriwal »še oficielno« neodkriti spomenik.

Ko sem nekoc, v počitnicah, kot dajan ptujske gimnazije z naložnim nahrbnikom knjig potkal v njegovih pisarni, na sedanjih Partizanskih cestih v Mariboru, sem stal pred vrati z dvojnim občutkom. Rad bi spoznal književnika in zanimalo me je, ali bo kupil kaj knjig, ki sem jih prodajal, da smo oskrbeli bolnega tovarisa. Njemu odšel razočaran: še več, zelo zadovoljen, ker se je Makso zelo

zanimal za življenje mladih študentov in ob tem mi je povedal tudi nekaj izkušenj iz borbe proti nemškarstvu. In tak je ostal: nepomirljiv in nenehen sostvarjalec progresivnega razvoja.

Z njim so že generacije mladih pravnikov, ki so si nabrali znanje iz njegovega Ustavnega prava. Ali zdaj se mi, da njegovo Ustavno pravo še ni napisano in ga sam najbrž tudi nikdar ne bo napisal, ker je na tisočih listih stoterih sej zakonodajnega odbora, kjer je kot član in predsednik z velikim občutkom in posluhom s svojimi včasih vehemementejšimi sodelavci ustvarjal živo ustavno pravo, ki je vedno izvenovalo v utveljavljanju našega delovnega človeka, v utrjevanju njegovih pravic in obveznosti v samoupravljanju.

Nadaljeval je, kar je zapisal v svojem Predlogu za prve ukrepe pri prevzemu oblasti na slovenskem Stajerskem (17. sept. 1944) namenjenemu Znanstvenemu institutu SNOS, da je v podjetjih treba postaviti »odbore delavcev in nameščencev v vrhno nadaljevanja dela. Na celo naj se postavi sporazumno z delavci in krajevnimi političnimi organi sposobna in kvalificirana oseba, pošten, zanesljiv strokovnjak.« In s tem je začel pisati Ustavno pravo socialistične Jugoslavije in še dolgo naj mu tudi ostane živi vir!

Vaneck

Prijeten kulturni večer

Minulo nedeljo je madžarska dramska skupina lendavske Svobode uprizorila pred domaćim občinstvom komedijo »Vzorni soprog«. Komедija, ki so jo lendavski amaterji uprizorili predhodno že na gostovanju v sosednji Mađarski in je pri gledalcih doživila lep uspeh, je tudi na domaćem odru žela lepa priznanja. Ob tem je vsekakor potrebno pochlubit amaterje, ki so v večini prostveni delavci, za vložen trud in idealizem, ki so ga vložili, da so svojemu občinstvu pripravili tako redki kulturni užitek.

Uprizorjena komedija je začetek amaterske kulturne sezone v občini, kajti nekaj društva je že napovedalo uprizoritev dramskih del v tej sezoni. Lendavska Svoboda, posebno pa dramska sekcija bo uprizorila komedijo še v nekaterih večjih centrih v občini in izven nje, medtem ko se druga skupina intenzivno pripravlja na uprizoritev v tej sezoni. Med nastopajočimi v komediji »Vzorni soprog« je treba omeniti predvsem nosilce glavnih vlog, Toplaka in Berdenovo, pa tudi celotni ansambel, ki je komedijo izredno dobro uprizoril.

J.D.

Berdenova in Toplak v komediji: »Vzorni soprog«

Bogat izobraževalni program

200 in jih je obiskalo 13.500 občanov, je sklepalo o željah občanov za nadaljevanjem predvajanja filmov. Prav govorovo se bo tudi vstopnila v poslovanje s filmom, ki jo pojavila v Ljutomeru. Toda tudi ta dva kluba še nista postala takšno središče, v katerem bi se ljudje res zbirali, čeprav je bilo v njunem okviru vrsta različnih prireditvev. Na posvetovanju so ugotavljalci, da bi morale pri razvijanju klubskega življenja so-

pa tudi vzgojo in izobraževanje mladine v njenem prostem času. Kolikor smotrnej zaposljujemo mladino v njem prostem času, toliko manj bo prestopništva, toliko manj bo izgubljenega časa.

Za primerno zaposlitve mladine skrbe seveda tudi šole in druge podobne ustanove ali organizacije. Toda dokler šolstvo pri nas v svojih programih še ne more računati s tem, da bi se šoljarji ves dan zadrževali v šoli, kot to poznamo v nekaterih deželah, je ta skrb dokaj neučinkovita, kar je pač zaradi razdrobljenosti sredstev in moč skoraj neizogibno. Če je torej res, da mladini ne nudimo dovolj, da ne dobi, kar potrebuje, da polni in zdrav razvoj svoje osebnosti, tedaj je jasno, da se morajo vsi odgovorni organi in ljudje temeljiteje lotiti stvari. Vzemimo, da bi pri nas »Svoboda« najlaže opravila to nalogu. Če že v nobenem drugem smislu ne, pa kot koordinator in praktičen uresničevalec zamisli. Ni treba na primer, da si neka šola nabavlja kinoprojektor,

pa tudi vzgojo in izobraževanje mladine v njenem prostem času. Kolikor smotrnej zaposljujemo mladino v njem prostem času, toliko manj bo prestopništva, toliko manj bo izgubljenega časa. Za primerno zaposlitve mladine skrbe seveda tudi šole in druge podobne ustanove ali organizacije. Toda dokler šolstvo pri nas v svojih programih še ne more računati s tem, da bi se šoljarji ves dan zadrževali v šoli, kot to poznamo v nekaterih dežalah, je ta skrb dokaj neučinkovita, kar je pač zaradi razdrobljenosti sredstev in moč skoraj neizogibno. Če je torej res, da mladini ne nudimo dovolj, da ne dobi, kar potrebuje, da polni in zdrav razvoj svoje osebnosti, tedaj je jasno, da se morajo vsi odgovorni organi in ljudje temeljiteje lotiti stvari. Vzemimo, da bi pri nas »Svoboda« najlaže opravila to nalogu. Če že v nobenem drugem smislu ne, pa kot koordinator in praktičen uresničevalec zamisli. Ni treba na primer, da si neka šola nabavlja kinoprojektor,

Skromen spomenik prekmurski kulturi v soboškem parku, ki se ni bil »uradno« odkrit.

So izkoriščene vse možnosti?

Težka je bila razvojna pot mehanične delavnice osnovane leta 1949. Ima razvijalo do današnjega obsega proizvodnje: od preko strojnih popravil, avtogenega varjenja, stotine različnih proizvodov in opravil, do osvojitve proizvodnje šibk za dežnikarsko industrijo. Pri tem poslednjem naj bi podjetje ostalo, v tem naj bi se specializiralo in postalo upoštevanja vreden faktor v naši dežnikarski industriji.

Gospodarska reforma, v kateri smo se znašli, nam še sedaj, ko podrobnejše analiziramo svoj položaj, kaže na vse tiste napake, ki smo jih delali v preteklosti, pravijo v kolektivu. Kaj pa »skrite« rezerve, ali so že zagledale beli dan? Kolektiv je od vsega

kolektiva, ki se je iz majhne prevoznih uslug v začetku, preko strojnih popravil, avtogenega varjenja, stotine različnih proizvodov in opravil, do osvojitve proizvodnje šibk za dežnikarsko industrijo. Pri tem poslednjem naj bi podjetje ostalo, v tem naj bi se specializiralo in postalo upoštevanja vreden faktor v naši dežnikarski industriji.

začetka poudarjal, da je potrebno poiskati možnosti, ki bi prinesle večji uspeh posamezni enoti ali kolektivu kot celoti. Ena izmed takih rezerv je prav gotovo odpadni material, posebno pa štednja pri materialu, saj ta doseže letno nekaj milijonov dinarjev. Organi upravljanja so formirali dve posebni komisiji, ki naj proučita delitev osebnih dohodkov in organizacijo dela, ki je še vedno dokaj pomanjkljiva.

Pogovor je nanesel tudi na štipendiranje. Kolektiv štipendira 16 mladih strokovnjakov, ki prejemajo štipendije od 11 do 25 tisoč dinarjev. Politika kadrovanja in štipendiranja je že pokazala rezultate, še večje pa bo prihodnje leto, ko bo v kolektivu začelo delati 5 mladih strokovnjakov. Od strokovnjakov zahtevamo, da nam olajšajo delo, »pravijo delavci« in navajajo za primer mladega strokovnjaka, ki je dokazal, da se pri določeni fazi dela lahko zmanjša število zaposlenih za 2, kar pomeni letni prihranek preko 2 milijona dinarjev.

Kaj pa produktivnost? Ta sicer počasi narašča, v preteklem letu je bila za 3 odst. večja kot v istem obdobju lani, pa še vedno ni dosegla zadovoljiv nivo. Prav zaradi tega pričakujejo od pravilne organizacije dela, ki jo naj uvedejo mladi strokovnjaki boljše rezultate na tem področju.

Naravne klimatske in talne razmere so ugodne za obnovljivo jablanovih in slivovih sadnih nasadov. Toda razvitost sadjarstva je odvisna od samega vlaganja v obnovbo in od nadaljnje oskrbe ter nege sadnega nasada. Višina vlaganja pa je spet odvisna od celotne gospodarske moči družbe in od njenega interesa, da rešimo ta problem. Nemogoče se mi nameči zdi, da — skoraj lahko rečem — šablonsko silimo v ospredje nekatere kmetijske panoge, druge pa, kot na primer sadjarstvo na Goričkem, pustimo v nemar brez vsakega čuta odgovornosti, pa čeprav naravne okoliščine dajejo možnost za razvoj te kmetijske panoge.

Danes moramo uvažati sadje za devize, včasih pa smo ga lahko izvazali na stotine vagonov. Tako obnovljivo sadnega nasada samo odlagamo in vse bolj zaostajamo prav s tem, kar so naši sosedje že opravili v enakah ali celo težjih okoliščinah. Drago Grah J.D.

Jesen je, listje že odpada in kmalu ga bodo ljudje začeli zbirati in voziti domov.

Sadjarstvo na Goričkem smo preveč zanemarili

Na področju občine M. Sobača teko že dalj časa priprave za združitev kmetijskih zadrug s KIK »Pomurka«. V zvezzi s tem spajanjem doslej saj mostojnih kmetijskih organizacij s kombinatom in s tem, kakšno vlogo bi naj potem imelo, strokovnjaki še niso enotno mnenja. Danes odgovarja na nekoliko vprašanj dipl. ing. agr. Rudi Gyergy, direktor Kmetijske zadruge Grad in predsednik Sveta za kmetijstvo pri skupščini občine Murska Sobača.

Kakšne bodo po vašem mišljenu perspektive KZ Grad v novem položaju?

Kombinat predvideva v svojih načrtih enoto rešitev kmetijske problematike na teritoriju naše občine. To namreček nekateri splošni ekonomski pogoji, bolje rečeno konkurenca, ki bi obstojecim zadrugam nadaljnje poslovanje onemogočila. Torej ne gre le za združitev KZ Grad s kombinatom, temveč tudi ostalih zadrug v občini.

Predlog predvideva, da bi zemljišča zadrug — ob nekaterih zamenjavah ali tudi pridaji manjših površin, ki ne omogočajo rentabilnega gospodarjenja — prenesli v sklop Kmetijskega obrata, ki ga ima kombinat v Rakičnu. Dosedanje kooperacijske posle z individualnimi kmeti pa bi prevzel Obrat za kooperacijo KZ Murska Sobača, ki prav tako pripada kombinatu. Predvidoma bi potem sedanje območje obstoječih petih zadrug razdelili v štiri proizvodne sektorje: Čankova, Grad, Petrovci — Šalovci in Prosenjakovci. To so ujema s konceptom že vpeljane organizacijske službe v kombinatu na področju kmetijskih zadrug Beltinci, Murska Sobača, Martjanci in Puconci.

Predloženi načrt tudi omenja, da leži KZ Grad v osrčju sadarskega okoliša Goričke in da bi zaradi takega položaja moralna odigrati specifično vlogo pri obnovi doslej zapuščenega in zanemarjenega sadjarstva.

Ernest Stiblar, Krog 119 p. Murska Sobača

del, kar se tiče sadjarstva, kot celoto v posebnem tretjem, enakovrednem obratu KIK, ki bi se lahko imenoval »sadjaršča«, kot je to Kmetijski obrat Rakičan in Kooperacijski obrat KZ Murska Sobača. Ta naj bi odločal o investicijah za obnovbo sadnih nasadov v mejah svoje gospodarske moči in samostojno iz dohodka drugih panog tega področja, kajti krediti, ki bi jih v ta namen najeli, najbrž ne bi resili goričkega sadjarstva; dovolj je, če pomislimo na predpise za najemanje kreditov. Na ta način bi lahko izvedli tudi dokaj dobro razgradnico in specializacijo kmetijske proizvodnje v okviru.

ZAHVALNO PISMO RDECEMU KRIZU

Letos so tudi naši vas Krog močno prizadele poplave. Voda nam je uničila posevke na poljih, razen tega pa tudi stanovanja in opremo v hišah. Pred nekaj dnevi pa sem bil prijetno presenečen, ko sem dobil od občanov ljubljanskih občin pohištvo s katerim sem si opremil stanovanje. Za tako lepo pomoč se vsem prav lepo zahvaljujem, tako občanom, ki so prispevali, kot tudi organizaciji Rdečega križa Slovenije.

Drago Grah J.D.

Šole pomagajo pri obiranju koruze

Minuli teden je Kmetijska zadruga iz Lendave začela v sodelovanju z učenci I. in II. osnovne šole v Lendavi obirati koruso. Ta že nekaj let koristna akcija, ki učencem v šolah prinese denar za zaključne ekskurzije, kmetijski zadruži pa zagotovi v hitrem

ru kombinata ter bi končno prešli od golega govoričenja k stvarnosti — k postopni obnovi.

Organizacijska shema bi bila v tem obratu bila enaka kot jo že poznamo v obstoječih dveh obratih kombinata. Tu gre le za samostojnost v odločjanju, kako doseči postavljene cilje, to je, obnove sadjarstva na Goričkem. Telo načine se še danes ni nihče resno lotil.

Ali imamo po vašem mišljenu objektivne možnosti za visoko razvito sadjarstvo na Goričkem?

Naravne klimatske in talne razmere so ugodne za obnovljivo jablanovih in slivovih sadnih nasadov. Toda razvitost sadjarstva je odvisna od samega vlaganja v obnovbo in od nadaljnje oskrbe ter nege sadnega nasada. Višina vlaganja pa je spet odvisna od celotne gospodarske moči družbe in od njenega interesa, da rešimo ta problem. Nemogoče se mi nameči zdi, da — skoraj lahko rečem — šablonsko silimo v ospredje nekatere kmetijske panoge, druge pa, kot na primer sadjarstvo na Goričkem, pustimo v nemar brez vsakega čuta odgovornosti, pa čeprav naravne okoliščine dajejo možnost za razvoj te kmetijske panoge.

Danes moramo uvažati sadje za devize, včasih pa smo ga lahko izvazali na stotine vagonov. Tako obnovljivo sadnega nasada samo odlagamo in vse bolj zaostajamo prav s tem, kar so naši sosedje že opravili v enakah ali celo težjih okoliščinah.

Drago Grah J.D.

času opraviti delo, je koristna tudi zaradi tega, ker se učenci tako privajajo tudi na delovne navade.

Kmetijska zadruga ima poseljano koruso na 17,5 ha. Letošnji pridelek se giblje bližu 10 ton na dan. Kmetijska zadruga jim plača tri dinarje po kilogramu, poleg tega jim pa da še majhno okreplilo.

Istočasno poplave so prizadele tudi posevke koruze. Učenci, ki pomagajo, pa so izredno pridni, saj vsak dan oberejo koruso z 1,5 ha površine ali približno 7 ton na dan. Kmetijska zadruga jim plača tri dinarje po kilogramu, poleg tega jim pa da še majhno okreplilo.

NOGOMETNI TURNIR V PINCAH

Prosto tekmovalno nedeljo so nekatera moštva občinske lige izkoristila, da bi se pomerila med seboj na turnirju v Pince vasi. Povabilo nogometnika iz Pinc so se odzvala nogometna moštva iz Petišovec, Doline, Nafta in domaćin iz Pinc. Po končnem turnirju, na katerem je prvo mesto zasedla Nafta, ki je premagala Pince s 3:0 in v finalu Dolino z 9:1, je gostitelj povabil udeležence na majhno zakusko. Ostali rezultati so bili slednji:

Petišovci : Dolina 1:2
Nafta : Pince 3:0
Pince : Petišovci 1:0
Nafta : Dolina 9:1

MORAVCI

Nogometni turnir iz Turnišča so v nedeljo gostovali v Moravcih, kjer so se pomerili z domačini. Po izredno slabih igri, klub velikemu številu zadetkov, saj je končni rezultat bil 5:5, so se domačini, klub temu vesili rezultatu, saj so odvzeli točko sicer borbenim nogometnem iz Turnišča.

Cvetka Jezovšek:

17. oktober 1944 - M. Sobača

Dan sonca poln umira,
še žarki zadnjikrat objamejo naš svet,
v brezno hitijo zdaj prameni skrivnosti razdet.
Ze tu je mrak, ki s pajčolanom vse zatre.
V hišah luči se prizigajo,
še tu in tam kak motor avta zbrnji,
nad hišami pokojnost lahna obleži...
a v srcu mojem po še zadnje nade ugasnejo.
Ta pisk, oh bolečina divja,
lokomotive udarci mrzli in jekleni,
oh ta občutek — grozen, mrk, ledeni
se vselil v dušo mojo je,
v srcu mi vihra.
In vedno tišji so lokomotive udarci,
še tišji je ropot neusmiljenih koles,
in v srcu vedno huje me skeli urez,
mi rana zevajoča vedno huje krvavi,
v teman brezup se zrušile so moje sanje.
V sence grozne polnoči
iz tisočerih bolnih src bolesti pekoča zaihti,
v to temno noč lokomotive težki udarci kujejo...
Slovenec svoj dom je moral zapustiti,
v tujino gre pregnan, kjer ga tirani z bičem pričakujejo.
Nesrečna noč je narod moj okovala, hromi njegovo moč!
Ceprav v prognamestvo gre in smrt, njegov pogum ni strit!
Oh, moj slovenski rod, kje si?
Z jeklenimi udarci še moja duša poleti.

Te verze je napisala Cvetka Jezovšek v spomin tistih Sobočanov, ki so morali mračnega dne oktobra 1944 zapustiti svoje domove in oditi v internacijo.

RADENCI:

60. STEVILKA RADENSKEGA VESTNIKA

Izšla je 60. številka Radenskega vestnika, glasila delovnega kolektiva zdravilišča Radenska slatina. Pisec uvodnega članka, ravatelj Bogo Verdev ugotavlja, da gospodarska reforma delovnega kolektiva ni našla nepriravljenega. Lojze Donča piše o perspektivah novega hotela Grozd v Gornji Radgoni, ki se izkazal kot pomembni obrat gospodinstva v občini. Franc Šapač nadaljuje s ciklom člankov: tokrat piše o proizvodnostih ali storilnostih dela, o ekonomičnosti poslovanja in rentabilnosti. V sestavku: Profil-slatinar, pojasnjuje Adolf Misja nejasna vprašanja v zvezi s profilom-slatinarom in seznanja člane kolektiva z najvažnejšimi elementi tega profila. Ivan Starčela nadaljuje o značilnostih zakona o varstvu pri delu, medtem ko nas Mira Slavič v članku Obisk bukovčike banje seznanja s proizvodnjo in drugimi značilnostmi tistih krajev. O vstopu iz Radence pisa Jože Kovarič iz Radgone, Vida Jug pa o akontaciji na stanarine.

IKR

Poslušajte in gledajte

RTV Ljubljana

Nedelja, 17. oktober 1965

8.05 Mladinska radijska igra — France Bevk: Deček s piščalko; 8.43 Iz albuma skladb za mladino; 10.00 Še pomnite, tovariši... Anton Iakov: Iz akcije v akcijo; 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45-11.45 Ljubljitelj lahke glasbe; 11.45 Nedeljska reportaža; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za našo vas; 13.45 Od vasi do vas; 14.00 Znamenite arje — znameniti pevci; 14.30-17.00 »Danes popoldne« — (šport in glasba); 16.00-16.20 Humoreska tega tedna Vitomil Zupan: Arizona, Arizona; 17.05 Igra orkester Ernest Thominson; 17.30 Radijska igra — Karen Cop: Ura; 18.19 Glasbena medigra; 18.30 Tuji koncertanti v Ljubljani; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Naš nedeljski sestanek; 21.00 Simfonije Franza Schuberta; 22.10 Nočni mozaik zabavnih zvokov; 23.05 Iz sodobne solistične in ansambelske glasbe.

Ponedeljek, 18. oktober 1965

8.05 Glasbena matineja komorne in solistične glasbe; 8.55 Za mlade radovedne — Ceylon; 9.10 Otoške igre s petjem; 9.25 Naja jukepo; 10.15 Iz opusa Francois Couperina; 10.35 Naš podlistek — A. Maurois: Sola za zakon; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Uroš Krek: Movements concertants; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Milan Cigler: Formiranje biološke amortizacije po novem; 12.40 Slovenske narodne v raznih izvedbah; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Jugoslovanski godalci za jugoslovanska skladatelje; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Iz slovenske zborovske ustvarjalnosti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasbena križanka; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Zvočni razgledi; 18.45 Narava in človek — Dr. Andrej Hočevar: Meteorologija v službi kmetijstva; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Cetrti ure z ansamblom »Three Suns«; 20.15 Začetek ljubljanske koncertne sezone — Koncert pianista Svetoslava Richtera; 22.10 Zvezni akordi; 22.50 Literarni nočturno; 23.05 Po svetu jazza.

Torek, 19. oktober 1965

8.05 Glasbena matineja — simfonične in solistične glasbe; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Elektrika pred sodiščem; 9.25 Sprememba z velikimi zabavnimi orkestri; 10.15 Revija jugoslovanskih opernih pevcev; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Kratke operni sporedi z našimi in tujimi solisti; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Viktor Repanšek: Rezultati sortnih poskusov s krompirjem; 12.40 Na kmečki peči; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Imeli smo ljudi; 14.35 Pet minut za novo pesmico; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 V torku nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Iz studia; 14.18.45 Na mednarodnih križpotih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Koncert Komornega zboru RTV Ljubljana p.v. Lojzeta Lebiča; 20.20 Radijska igra — Svetozar Rozman: Hiša (Prva izvedba); 21.00 Razpoloževalni zvoki; 22.10 Skupni program JRT — studio Beograd Jugoslovanska glasbena tribuna; 23.05 V ritmu bosse nove.

Sreda, 20. oktober 1965</p

„ČESTITATO VAM“

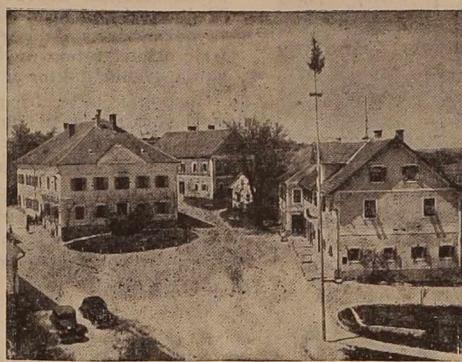
ZA PRAZNIK OBČINE MURSKA SOBOTA IN GORNJA RADGONA

- GRADBENO OBRTNO PODJETJE »GRADITELJ« — Beltinci
- KMETIJSKI KOMBINAT — Gornja Radgona
- PROIZVODNJA KREMENČEVEGA PESKA — Puconci
- ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« M. Sobota
- TRGOVSKO PODJETJE NA MALO »MERKUR« — Murska Sobota
- OBRTNO PODJETJE »REMONT« — Gornji Petrovci
- GOSTINSKO PODJETJE »ZVEZDA« — Murska Sobota
- PODJETJE »AGROSERVIS« — Murska Sobota
- TRGOVSKO PODJETJE »RAVENKA« — Beltinci
- INDIP — INDUSTRija DEŽNIKOV IN PLEHENIN — Lendava
- KMETJSKA ZADRUGA »LEDAVSKI DOL« — Cankova
- TRGOVSKO PODJETJE »GORIČANKA« — Šalovci
- KOMUNALNA BANKA — Murska Sobota z ekspoziturama v Lendavi in Ljutomeru
- KMETIJSKO-INDUSTRIJSKI KOMBINAT »POMURKA« — Murska Sobota
- KOMUNALNA SKUPNOST IN KOLEKTIV ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE — Murska Sobota
- GOSPODARSKO-PROPAGANDNA SLUŽBA POMURŠKEGA VESTNIKA, NÉPUJSÁGA IN RADIA MURSKA SOBOTA — Murska Sobota, Kidričeva 4

in pozdravljajo

vse svoje odjemalce in cenjene stranke, delovne kolektive in prebivalce obeh občin z željo, da bi v bodoče dosegli še bolj ocitne uspehe na gospodarskem in drugih področjih družbene ustvarjalnosti!

Občanom čestitajo

- SKUPŠINA OBČINE
 - OBČINSKI ODBOR SZDL
 - OBČINSKI KOMITE ZKS
 - OBČINSKI SINDIKALNI SVET
 - OBČINSKI KOMITE ZMS
 - OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV NOV
- in vodstva drugih družbeno-političnih in množičnih organizacij občine

GORNJA RADGONA

za letošnji praznik občine Gornja Radgona in želijo, da bi z njihovim družnim sodelovanjem dosegli v bodoče še več gospodarskih in družbenih uspehov na vseh področjih ustvarjalnosti!

Zdravje

Kolektiv

Splošne bolnišnice

Murska Sobota

vam toplo čestita k letošnjemu 17. oktobru — skupnemu prazniku občanov soboške komune, posebno pa pozdravlja svoje paciente in koristnike zdravstvenih storitev!

vir blagostanja občanov!

vam želi na vseh avtobusnih relacijah v Pomurju

Prijetno
vožnjo

hkrati pa toplo čestita občanom soboške in radgonske komune k njihovemu letošnjemu skupnemu prazniku!

Bogata izbira industrijskega in potrošniškega blaga v vseh poslovalnicah — Industrijsko blago tudi na potrošniški kredit — 10% popust pri nakupu industrijskega blaga s tujo valuto v vseh poslovalnicah Trgovskega podjetja »Goričanka« Šalovci:

SALOVCI I in II, Hodoš, Dolenci, Budinci, Markovci, Čepinci, Lucova, Ženavlje, Martinje, Stanjeveci, Petrovci I in II, Adrijanec, Križevci v Prekmurju, Ivanjci in Domanjševci.

Za vašo okrepčilo in razvedrilo bifeji v Cepincih, Domanjševcih in Stanjevecih.

NAŠE ČESTITKE!

DELOVNI KOLEKTIV

Trgovskega podjetja „Goričanka“

ŠALOVCI

se cenjenim potrošnikom toplo priporoča tudi v prihodnje, čestita občanom soboške komune, posebno pa svojim odjemalcem, poslovnim prijateljem in sorodnim kolektivom za letošnji 17. oktober in želi prav vsem prijetno praznovanje.

OBRTNIKI, KMETOVALCI IN GOSPODINJE, POZOR!

OBİŞCITE NAŠ PAVILJON OD 10. DO 18. OKT. 1965 — na GOSPODARSKI RAZSTAVI PRI VIDMU OB ŠČAVNICI, KJER VAM NUDIMO:

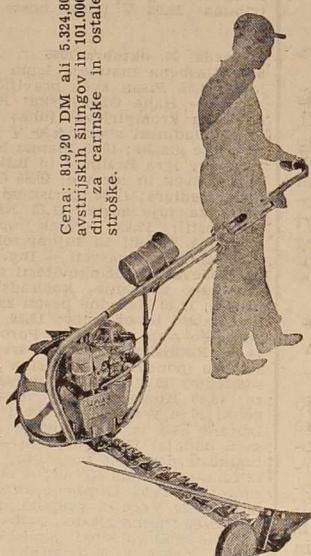
Ročne motorne kosilnice znamke „Alpina“

(uvodene iz Italije), ki so ekonomične, lahko gibljive, trpežne in zelo praktične tudi za hribovite terene. Po želji lahko dobite tudi priključke za žeteve.

Ročne motorne žage znamke „Alpina“

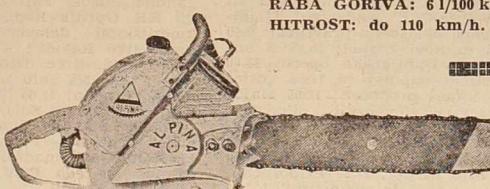
ki se zaradi svoje majhne težine in specialnega vplinjala z lahkoto upravlja in uporablja v najrazličnejšem položaju; so prikladne za najrazličnejša dela.

Cena: 819,20 DM ali 5.324,80 avstrijskih šilingov in 101.000 din za carinske in ostale stroške.

Cena: od 499,20 DM ali 3.244,80 avstrijskih šilingov in 77.000 din za carinske in ostale stroške dalje.

Prostornina valjev: 845 ccm — PORAHA GORIVA: 6 l/100 km HITROST: do 110 km/h.

RENAULT

R-4 furgonet

Preizkušeno in univerzalno vozilo, ekonomično in trpežno, grajeno za vožnjo po slabih makadamskih cestiščih in ozkih poteh.

Posebno je prilagojeno za potrebe obrtnikov in kmetovalcev, za prevoz raznovrstnega blaga, surovin, orodja, kmetijskih in vrtnarskih pridelkov, za hitro, ekonomično in rentabilno poslovanje.

Hlajenje brez vode, mazanje odpadev. Servisna služba in rezervni deli na razpolago pri »Agroservisu« v Murski Soboti. Stalno na zalogi tudi R-4 L in R-10 major.

POSEBNE UGODNOSTI:

MOTORNO KOSILNICO, MOTORNO ŽAGO, PRALNI STROJ IN R-4 FURGONET LAHKO NABAVI:

- vsak naš ali tuji državljan, ki ima devizni račun;
- vsak naš državljan, ki se začasno mudi pri vas ter ima vstopno in izstopno vizo;
- kdorkoli iz tujine, če nakaže na naš devizni račun ZA VAS ustrezen znesek (kot darilo);
- in vsak tuji državljan.

Predstavljamo vam tudi dva pralna stroja »RELAX«, superavtomat:

EXECUTIVE 309

Cena: 480 DM ali 3.120 avstrijskih šilingov in 77.000 din za carinske in ostale stroške.

superavtomatski pralni stroj z novim sistemom progresivnega gretja vode. Prilagojen je za ciklus delikatnega pranja in pet ciklusov normalnega pranja, 5-kratnega izpiranja in pospešenega ožemanja, brez ustavljanja stroja od predpranja do dokončnega ožemanja. Zmogljivost: 5 kg suhega perila.

SELECTA

Cena: 729,60 DM ali 4.742,40 avstrijskih šilingov in 106.000 din za carinske in ostale stroške.

Superavtomatski pralni stroj, ki opravi 15 različnih operacij. Zmogljivost 5 kg suhega perila. »SELECTA« prepere, opere in 5-krat izpere, ozame in perilo popolnoma posuši, ker je v njem vgrajena grena naprava, ki daje topli zrak. Pralni stroj je narejen iz najkvalitetnejšega materiala, zato je izredno trpežen.

Cena: 3.552,80 DM ali 23.093 avstrijskih šilingov in 603.000 din carinskih in ostalih stroškov (vozilo je lahko plačljivo kot poklon (darilo) s potnim listom ali in izzemljam direktno na naš devizni račun).

Za vse proizvode nudi podjetje »COSMOS« garancijo za dočeno dobo z brezplačno servisno službo. Originalni nadomestni deli stalno na zalogi v konsignacijskih skladisčih v Ljubljani.

Vse stroje je mogoče prevzeti iz konsignacijskih skladisč »COSMOS« TAKOJ po vplačili deviznega in dinarskega zneska.

Ustreznii devizni znesek je treba nakazati na devizni račun: »COSMOS«, Ljubljana, št. 502-618351-250-493 pri Narodni banki v Ljubljani; in dinarski znesek na naš tekoči račun: 5041-1-490.

Pri našem zastopniku na razstavi lahko dobite tudi vse informacije o pogojih nakupa drugih osebnih motornih vozil znamke »RENAULT« in »ALFA ROMEO«, kakor tudi informacije o prvovrstnih lahkih in težkih traktorjih znamke »SAME«.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE, PONUDBE IN PISITE NA NASLOV:

COSMOS

generalno zastopstvo za Jugoslavijo,
Ljubljana, Celovška 34,
telefoni: 313 062 za kmetijske stroje in
313 141 za motorna vozila.

Smotri so začrtani...

ZDRAVILISCE RADENSKA SLATINA JE V NEKAJ VEC KOT 80-LETNEM RAZVOJNEM ODOBRIJU DOSEGLO VELEK RAZVOJ IN NAPREDEK. TEŽKO BI NAREDILI PRIMERJAVO MED SEDANJIM RAZVOJEM IN OBSTOJEM ZDRAVILISCA V PRVIH ZAČETNIH SKROMNIH RAZVOJNIH ODOBRIJAH.

Tako je neprestano povečevanje obsega dejavnosti zdravilišča preraslo že svoj okvir in so morali letos ponovno pristopiti k izdelavi nove organizacije poslovanja. Gospodarska reforma jim bo to delo še omogočila, da bodo do sledneje in z novimi pogledi izpeljali notranjo organizacijo dela.

Gospodarska reforma tega kolektiva ni našla nepriznjenega, ampak že sredi največjega dela. Imajo že izdelan urbanistični program za razvoj zdravilišča in kraja Slatine Radenci ter perspektivni plan razvoja za naslednjih 25 let. Naloge v tem programu so v duhu sedanja reforme; ta program je potrebno le konkretizirati in izdelati kratkoročni in srednjoročni plan razvoja. Torej jim ni treba razmišljati, v katerem smer naj krenejo, ker imajo že začrtano pot za nadaljnji razvoj.

Obseg proizvodnje in storitev je v zadnjih letih naraščal hitreje kot obseg zaposlovanja. Ta proces se mora še nadaljevati. Bistvene premike v to smer bo možno doseči z vključevanjem novih kapacetov in tehnike, kar je ena izmed neposrednih nalog. Tako bodo v kratkem pričeli z novimi geološkimi raziskavami, da bi odkrili nove vrelce slatine z močnejšimi kapacetetami in bi tako s povečano proizvodnjo slatine lahko v večji meri zadovoljili potrebe tržišča.

Zaradi zastarelih in že odpisanih proizvodnih in drugih naprav so prisiljeni graditi novo toplarno, saj stara ne zmore več ogrevati povečanih stavbenih prostorov. Prav tako vodovod le s težavo napaja vse objekte in klice po rekonstrukciji. Tudi nedograjena restavracija Pošta čaka že več kot leto dni na dokončno izgradnjo, a bo še morala, saj so

denarna sredstva nujno potrebna za izgradnjo vzdrževalnih objektov (toplarna) in za kritje stroškov geoloških raziskav.

Vzporedno z restrikcijami v zdravstvu in spremenjeno politiko zavodov za socialno zavarovanje se bo moral tudi zdravilišče preorientirati in prikrojiti svojo politiko v zdraviliško-turističnem pogledu. S tem, da so tudi v tej dejavnosti odpravili sezonsko poslovanje in je zdravilišče odprto čez vse leto, si bodo morali zagotoviti zadostno število gostov. Priliv inozemskeh gostov je že zdaj velik in je v neprestanem porastku, poenot v sosednjih in severnejših evropskih držav. Z intenzivnejšo ekonomsko propagando na inozemskem tržišču bodo skušali pritegniti še čimveč tujih gostov in tako pospeševati inozemski zdraviliški turizem. Sorazmerno se krepi in je vse močnejši tudi gostinski promet.

Tako kot na zdraviliško-turističnem področju, se vključuje zdravilišče vse bolj intenzivno v slatinsko proizvodnjo tudi v mednarodno tržišče. Izvoz slatine, predvsem v sosednji državi Italijo in Avstrijo in še v nekatere druge, sicer v zelo majhnih količinah, narašča, kljub konkurenji in velikemu številu mineralnih vod na teh tržiščih.

Zdravilišče Slatina Radenci se vse bolj razvija v pomemben turistični kraj in center. V zadnjih letih so Radenci prizorišče številnih prireditvev vseh vrst ter številnih konferenc in posvetovanj. Frekvenca prehodnih in stalnih gostov je tako vedno večja. S tem se postavlja pred zdravilišče nove naloge in zahteve, ki jih bodo morali izpolniti v krajšem ali daljšem časovnem razdobju.

S praznikom občine Gornja Radgona lahko skupno praznuje tudi zdravilišče, saj se trudi in poskuša, da bi s svojim delom in izpolnjevanjem že danih nalog in obveznosti prispevalo v čimvečji meri k razvoju in napredku tako našega ozjega območja Pomurja kot celotne skupnosti.

Zato Zdravilišče iskreno čestita ob občinskem prazniku vsem delovnim ljudem z željo, da bi združeno dosegli čimvečje uspehe.

GOSPODARSKO-PROPAGANDNA REPORTAŽA

BRANKO IVNIK:

RAZMAJANI MEJNIKI

V razgovoru je načel Mastny vprašanje nenapadalnega pakta, ker je Hitler imel tedaj navado, da je ponujal na vse strani nenapadalne pakte.

»Nenapadalni pakt po mojem mnenju ni potreben,« je odgovoril Neurath, »ker obstaja med nami še lokarnski pakt, v katerem je bilo izrecno poudarjeno, da se naj vsa sporna vprašanja med Češkoslovaško in Nemčijo uredijo na mireni način in da se bosta obe državi pri reševanju spornih vprašanj izogibali sile.«

STUDIJA »GRÜN«

Na podlagi teh v podobnih miroljubnih zagotovil je nastopila spomladi 1938 za nekaj časa mednarodna pomiritev. Toda ta pomiritev ni bila v ničemer upravičena, ker je nacistični general Jodl še isti mesec zapisal v svoj dnevnik:

»Po aneksiji Avstriji je omenil firer, da se z reševanjem češkoslovaškega vprašanja ne mudi, ker je treba najprej Avstrijo prebaviti. Razen tega morajo biti vse priprave za operacijo „Grün“ energično izvedene; pripraviti jih bo treba na podlagi spremenjenega strateškega položaja zaradi aneksije Avstrije.«

Z zasedbo Avstrije se je strateški položaj za Hitlerja resnično mnogo zboljšal, ker je zdaj držal Češkoslovaško s treh strani v kleščah...«

»Operacija Grün« je šifra, pod katero se skriva Hitlerjev načrt za razbitje Češkoslovaške. Ta načrt leži še v jeklenih omrah v Berlinu in le nekaj najožjih Hitlerjevih sodelavcev we zanj.

30. maja 1938 je podpisal Hitler dokument z naslovom »Študija Grün«. V tem dokumentu je med drugim rečeno:

»Moj neomajni sklep je, da v doglednem času Češkoslovaško z vojaško akcijo razbijem. Izbrati politično in vojaško primeren trenutek je stvar političnega vodstva. Zato je treba takoj pripraviti vse potrebitno.«

Ta dokument ima prilog z napisom »Priloga k študiji Grün«, ki vsebuje naslednja določila:

1. Strateški napad iz jasnega neba brez razloga ali možnosti opravičila ne pride v poštev. Razlog: sovražno svetovno mnenje, ki bi utegnilo dovesti do težavnega položaja.

2. Stopiti v akcijo po daljšem diplomatskem sporu, ki se bo sčasoma zaostril in bo privedel do vojne.

3. Bliskovita akcija na podlagi kakšnega incidenta (na primer umor nemškega veleposlanika) in s tem zvezane protinemške demonstracije.«

Ta dokument, ki so ga objavili na nürnbergskem procesu, dokazuje, da je Hitler planiral incident, ki bi mu naj služil pred vsem svetom kot opravičilo za napad na Češkoslovaško. V ta namen je nameraval celo dati umoriti nemškega veleposlanika v Pragi, da bi mu ta umor dal povod za vdor v Češkoslovaško.

SUDETSKONEMSKE STRANKA

Karl Henlein je ustanovil 1. oktobra 1933 »Sudetsko nemško domovinsko fronto«, ki se je pozneje preimenovalo v »Sudetskonemske stranke«. Ta stranka je dosegla pri parlamentarnih volitvah maja 1935 pomemben uspeh: dobila je 22 poslancev v češkoslovaškem parlamentu. Tedaj je poslal Henlein tedanjemu predsedniku češkoslovaške republike Tomažu G. Masaryku izjavo lojalnosti in je večkrat zatrdiral, da bodo sudetni Nemci ostali zvesti nemškemu narodu in češkoslovaški državi.

Priključitev Avstrije je bila signal za sudetske Nemce. Dne 17. marca 1938 je poslal Henlein nacističnemu zunanjemu ministru Ribbentropu pismo, v katerem je napisal med drugim:

»V svojem globokem veselju nad srečnim preobratom v Avstriji čutimo potrebo, da izrazimo vsem tistim, ki so sodelovali pri velikem firerjevem dejanju, svojo zahvalo... Svojo zahvalo firerju bomo izkazali z dvojno vnetostjo v službi velikonemške politike...«

Na koncu svojega pisma je zaprosil, da bi ga povabili na razgovore v Berlin, zakaj »novi položaj zahteva preusmeritev nemške sudetske politike.«

Nekaj dni pozneje, 28. marca 1938, je prispel Henlein v Berlin. Sprejel ga je sam Hitler in mu dal navodila za politiko njegove stranke.

Predvsem je Hitler zahteval od Henleina, naj stavi sudetskonemska stranka češkoslovaški vladni zahteve, ki bodo za češkoslovaško vlado nesprejemljive. Na koncu razgovora, ki je trajal tri ure, je Henlein dejal:

»Torej moramo vedno toliko zahtevati, kolikor nam ne bodo mogli izpolniti.«

Hitler mu je pritrdiril in Henlein se je vrnil v Češkoslovaško ter pričel vestno izpolnjevati Hitlerjeva navodila.

Pri razgovorih, ki sta jih prisostvovali tudi Ribbentrop in Hess, je Hitler razkril svoje načrte glede Češkoslovaške:

»Češkoslovaški problem nameravam v ne posebno dolgem času rešiti. Ne morem več trpeti, da Nemci trpinčijo ali nanje celo streljajo.«

Ta pretirana pripomba se je očvidno nanašala na neko vest, ki jo je nemški tisk pretirano napisnil. Slo je za incident na sudetskem ozemlju dne 17. oktobra 1937, pri katerem se je Henleinov namestnik Herman Frank pretepal s češkimi policaji.

PREDLOG ČEŠKOSLOVAŠKE VLADE

Istega dne je imel češkoslovaški ministrski predsednik Hodža po radiu govor, v katerem je objavil predlog vlade za novi manjšinski statut, ki naj bi nadomestil starega iz leta 1919. Na podlagi ustave bi naj doble dojem nemška in druge manjšine posebne pravice, ki bi naj bile utemeljene v novem manjšinskem zakonu: Hodža je nameraval – ne da bi vedel za tajne razgovore, ki so bili istega dne v Berlinu – izpolniti vse tedanje zahteve sudetskih Nemcev.

Načrt češkoslovaške vlade – čeprav je imel dobre namene – je bil – vsaj kar se tiče sudetskih Nemcev – brezhiben, ker je prav ta dan dobil Henlein kot zvesti Hitlerjev hlapac od svojega gospodarja navodila, kako naj stane v Sudetih z simbolj zaostri. Res je sicer, da se je stanje v Sudetih od trenutka, ko je prišel v Nemčijo Hitler na oblast, vedno bolj zaostrovalo, toda po priključitvi Avstrije so postale razmere v Sudetih naravnost neznotne.

PO SUDETIH VRE

Ko se je Henlein vrnil domov, je pričelo po Sudetih vreti. Sudetni Nemci, iz katerih so njihovi v Hitlerjevi Nemčiji šolani voditelji napravili fanatično orodje zločinske nacistične politike, sploh niso več hoteli priznati češkoslovaških oblasti. Po ulicah so prepevali nacistične pesmi, izvajali so s kljukastimi kriji in s pozdravi »Heil Hitler!« Razumljivo je, da je prihajalo do gostilniških pretegov, ki pa predvsem zaradi mirnega zadržanja Čehov niso zahtevali hujših žrtev. Posebno vročeglavi sudetni Nemci so pričakovali, da bo zdaj vkorakala nemška vojska v delo. Naskrivaj so si šivali uniforme in zastave s kljukastim krijem, posebno nestrpljni so pričeli kar javno pozdravljati z dvignjeno roko, kakor da bi bilo vkorakanje nemške vojske samo še vprašanje nekaj dni.

agencija

AGENCIJA,
POSLOVALNICA PTUJ

nujno potrebuje
več sto osebnih in tovornih
avtomobilov, traktorjev,
motornih koles in raznih
pogonskih motorjev.
Zadostuje samo to, da pošljete na-
slavniku sporočilo, kaj prodajate.
Sporočilo vas ne obvezuje za pla-
čilo provizije.

POSLOVALNICA MURSKA SOBOTA

CESTITA ZA LETOŠNJI
OBČINSKI PRAZNIK VSEM
PREBIVALCEM IN KOLEK-
ТИVOM SOBOŠKE IN RAD-
GONSKE KOMUNE, HKRA-
TI PA VAS OBVEŠČA O NA-
SLEDNJEM:

»KOMPAS« VAS VABI
vsako soboto in nedeljo na
2-dnevni avtobusni izlet

V BUDIMPEŠTO

Zanimivo in mikavno poto-
vanje z avtobusom skozi Va-
raždin in ob Blatnem jezeru
do Budimpešte.

V Budimpešti ogled mestnih
zanimivosti in značilnega za-
bavnega lokal.

IZREDNO ZNIŽANE CENE!

Za prijeten konec tedna –
za vaš oddih – za vaše raz-
vedrilo – avtobusni izlet v
Budimpešto!

Prijave in vse informacije:
»Kompas«, poslovalnica Mur-
ska Sobota.

SOBE

OPREMLJENO SOBO nudim trem
dijakom. Mikloš Kuzmič 39, M.
Sobota.

M-660

SOBO oddam. Prešernova 2, Mur-
ska Sobota.

M-661

razno

ISČEM STAREJSI ZAKONSKI
PAR brez otrok, upokojenca,
ki bi s manjšimi stroški bila
pripravljena dograditi dosmrtno
stanovanje (samostojno poslo-
je). Naslov v upravi lista. M-671

GOSTINSKO PODJETJE

»ZVEZDA« V M. SOBOTI

sprejme

1 VAJENCA, MOSKEGA

v uk za hotelskega vratarja.
Prijave do 20. oktobra 1965.

VESELICE

SREČOLOV-VINO-PIVO-RIBE-BAR

GOSTILNICAR SIJARTO V
PUCONICI vam bo postregel v
nedeljo, 17. oktobra, s prekmurskimi
koloniami z bujjo repo in ša-
jersko kapljico. Igral bo domaći
kvintet. Vljudno vas vabi gostil-
ničar. M-669

zaposlitve

CISTILKO sprejmemo – trikrat
tedensko po dve uri – »Auto-
izbirja«, Štefana Kovača 20.

M-668

MOTORNO KOLO NSU Maxi, 175
ccm, nemške izdelave, ugodno
prodam. Kopitarjeva 15, Murska
Sobota.

M-670

SKEDENJ z lesnim ogrodjem in
zidano podlogo proda v takoj-
nje rušenje Stuhel, Logarovec

55, Križevci pri Ljutomeru.

M-671

Za 31. oktober — Svetovni dan varčevanja — pripravljamo nagradno žrebanje. Sodelujejo vsi vlagatelji Komunalne banke Murska Sobota, ki so že ali pa še bodo do 31. oktobra 1965 vložili na hranilno knjižico vsaj 50.000 din in to vezali na odpovedni rok nad 12 mesecev.

NAGRADE:

UKV radio aparat z gramofonom; žensko kolo; električni gramofon; 2 tranzistorska radijska sprejemnika; 2 mikroserja — mescal; 2 električna brivska aparat; 5 ročnih ur; 1 električni likalnik z regulatorjem.

KOMUNALNA BANKA MURSKA SOBOTA

VLAGATELJI VEZANIH VLOG!

JAVNO ŽREBANJE NAGRAD BO 3. NOVEMBRA NA SEDEŽU KOMUNALNE BANKE V M. SOBOTI

Vloge sprejema KOMUNALNA BANKA MURSKA SOBOTA s svojima espoziturama v LENDAVI in LJUTOMERU.

Podjetje »BLISK«

V MURSKI SOBOTI

Vodovod — elektro instalacije — popravila gospodinjskih strojev vseh vrst — servisni pregledi in popravila radijskih in TV sprejemnikov — strojno-ključavnicaške storitve.

Za 17. oktober — tople pozdrave delovnega kolektiva!

KVALITETNI IZDELKI IN STORITVE: tapetništvo — prešite odeje — šiviljstvo — kemična čistilnica — krojaštvo

Kvaliteta in zmerne cene — so odlika kolektiva

Obrtnega podjetja »KROJ«

V MURSKI SOBOTI

Delovnim ljudem soboške občine tople čestitke za 17. oktober!

Za cenjena naročila se tople priporoča

Spolno gradbeno podjetje »POMURJE«

MURSKA SOBOTA

z gradbenim obratom v Murski Soboti in obratom — Opekarji Puconci

in čestita svojim poslovnim prijateljem in delovnim ljudem soboške komune za letošnji 17. oktober.

POD SVOBODNIM F. S. FINŽGAR SONCEM

64

Po odmoru so klicarji oznanili tekmo z lokom. Vse je stalo na Azbada. Epafrodit jim je nalašč kljuboval in stavil na svojega gosta.

Strelcem so bili na voljo konji iz cesarskega hleva. Drug za drugim so divjali mimo kragulja in streljali vanj, a ptič je ostal nedotaknjen.

Radoval se je opil in kričal:

»Hej, sinko, s kamnom ubiješ tega ptiča, miže, opolnoči, Pijan ga zadeneš!«

Med ljudstvom se je razlegal smeh. Iztok se ni smejal. Misil je na svoj narod, na vse narode, ki jih kuje v verigo to mesto. In rotil se je na Peruna, da ne bo Bizanc nikdar vkoval verige svobodnih Slovenov.

»Zadnji bode Iztok,« je sporočil Epafrodit.

65

Le nekaj tekmecev je še ostalo. Tedaj Azbad ni mogel več strepi. Naj se odloči, ali dobi Ireno.

Zajahal je konja, pozdravil na levo in desno. Nato je zdirjal. Zletela je prva strelica, kragulj je jezno zapihal. Prijedil je drugič, strelica je prhnila tikoma glave. In jezdil je tretjič naokoli. Ustnice so mu šepetalne: »Irena, Irena!« Spet se je napela tetiva, puščica je šinila, a tisti hip je kragulj zafrfotal in odskočil. Puščica je zadelna perut in izbila iz nje pero, ki je v vrtincu priplavalo na pesek.

Hipodrom se je razdelil na dva tabora: polovica je kričala, da je Azbad ptič zadel, polovica je oporekala, da je zadel le pero.

GORNJA RADGONA

TRGOVSKO PODJETJE »SLOGA« GORNJA RADGONA je priredilo v okviru občinskega praznika Gornja Radgona

RAZSTAVO POHIŠTVA

ki bo odprta do vključno nedelje, 17. oktobra 1965 v dvorani »Partizana« za kinom v Gornji Radgoni

Oglejte si to zanimivo razstavo; na njej lahko najdete vse potrebno za prijeten dom — po ugodnih cenah.

Pri nakupu s tujo valuto priznavajo 10% popust.

Za obisk se toplo priporoča kolektiv Trgovskega podjetja »Sloga« iz Gornje Radgona in se pridružuje čestitkom za letošnji praznik radgonskih občanov!

Razstava pohištva

Trgovsko podjetje na veliko in malo Murska Sobota

Delovni čas

OPREMOTEHNA, TEHNOPROMET:

od 8. do 12. ure, popoldne od 15. do 18. ure

LOVEC, KOVINA:

od 8. do 12. ure, popoldne od 14. do 17. ure

ŽELEZNINA, Lendavska:

od 7.30 do 14.30 ure

USNJE, Titova:

od 8. do 15. ure

Za vse naštete prodajalne pa velja enotni delovni čas za soboto — od 8. do 14. ure.

Kolektiv Trg. podjetja na veliko in malo »Potrošnik« iz Murske Sobote toplo čestita cenjenim potrošnikom, poslovnim prijateljem in občanom za letošnji 17. oktober — praznik soboške komune!

Za občinski praznik vam čestita

delovni kolektiv

TOVARNE PLETCENIN

»BELTINKA«

Beltinci

in se priporoča s svojimi kvalitetnimi izdelki.

Dokaz napredka in kvalitete izdelkov: vključevanje v izvoz, ki absorbira veliko večino njihovih izdelkov.

Trgovsko podjetje »MERKUR« M. SOBOTA, obvešča potrošnike

da so založene poslovalnice Tkanina, Moda in Galanterija z najnovnejšimi vzoreci, v bogati izbiiri in po solidnih cenah z moško, žensko in otroško konfekcijo iz priznanih konfekcijskih tovarn; prav tako si lahko potrošnik ustreže želji pri izbiri metražnega zimskega blaga: moheri, cibellini, veluri, kamgarni, zameti, flaneli in ostalo;

TKANINA IN MODA

vam nudita odeje v vseh kvalitetah, prešite odeje od navadnih pa vse do polnjenih s puhom ter perje vseh vrst.

GALANTERIJA

je založena z moško, žensko in otroško zimsko trikotažo v vseh kvalitetah, po ugodnih cenah in ob solidni postrežbi.

Tudi kolektiv SAMOPOSTREŽBE

se toplo priporoča in obvešča potrošnike, da je poslovalnica Samopostrežba na Titovi cesti odprtta tudi ob nedeljah od 7. do 11. ure.

Potrošnike obveščamo, da so tudi vse ostale naše poslovalnice: Steklo-porcelan, Zeleznina, špecerijske trgovine v Murski Soboti in na vseh primerno založene, da vam lahko postrežijo za jesen in zimo po vaši želji in okusu.

Prepričani smo, da boste z našo izbiro in postrežbo zadovoljni.

Priporoča se kolektiv Trgovskega podjetja MERKUR iz Murske Sobote.

66

Nastal je vihar, dokler ni Justinian kot sodnik in najvišji pravnik razsodil:

»Azbad je zadel in ni. Če ga nihče ne zmaga, bo odlikovan. Stave pa stoje: če ga nihče ne prekosí, so nanj dobljene, sicer izgubljene!«

Azbad se je zbal. Hitro je velel ponuditi velike vsote vsem preostalim tekmovalcem, da bi se umaknili. Večina je denar sprejela, le Iztok in dva Tračana so odblokirani. Azbad je šel sam do njih. Srečalo se je ponosno oko svobodnega Slovena z lokavim, nečimernim bleskom Bizantince. Nič ni odgovoril Iztok, govoril je pogled:

»Naprodaj nismo Sloveni nikdar!«

In zajednila sta Tračana, iztreliha, zgrešila. In tedaj še eden, barbar, Sloven.

67